parkstad
stadsregio limburg

Behandeld in de
DB-vergadering
van 12 april 2023

Concept Ontwerpbegroting 2024 en Meerjarenraming 2025 - 2027

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Financieel Beeld 2024-2027 6

3. Programma Kerntaken 11

4. Programma Flexibele Schil 16

5. Algemene Dekkingsmiddelen 16

6. Overhead en Bedrijfsvoering 18

7. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 19

8. Onvoorzien 20

9. Mutatie reserves & voorzieningen 20

10. Paragrafen 21

10.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing *21*

10.2 Financiering *24*

10.3 Openbaarheidsparagraaf *26*

Geconsolideerde begroting 27

11.1 Vermoedelijke geconsolideerde balans *27*

11.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening *29*

11.3 Overzicht incidentele baten en lasten *30*

32

Bijlage 1 Kadernota 2024 32

Bijlage 2 Vermoedelijke saldi en mutaties reserves 2023-2027 39

Bijlage 3 Lijst van Afkortingen 44

1. Inleiding

Algemeen
De begroting van Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg (SPL) is een sterk getint financieel-beleidsmatig document. Het vormt het financiële kader voor het jaarplan dat rond de jaarwisseling op basis van inhoudelijke bijdragen van de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld. Centraal in de begroting staat het streven naar een structureel sluitend financieel meerjarenperspectief.

Met ingang van 2015 is het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht (Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen, 9 juli 2014) algemene financiële en beleidsmatige kaders ten behoeve van de begroting op te stellen, de zogenaamde kadernota. Het doel van de Kadernota is de betrokken gemeenteraden over deze kaders tijdig (vóór 30 april) te informeren, zodat raden ook tijdig (afzonderlijk of gezamenlijk) kunnen inspelen op het uitbrengen van een zienswijze bij de begroting.

De Kadernota 2024 is vastgesteld in het Dagelijks Bestuur van 8 februari 2023. Aansluitend daarop is de Kadernota ter kennisneming aangeboden aan de gemeenteraden. Daarbij is aangegeven dat de Kadernota voor de raden primair een informatief document is. En dat daarom ook op dat moment van de raden nog geen zienswijze wordt gevraagd. Ook is aangegeven dat het de gemeenteraden vrijstaat om aan de hand van de Kadernota te beraadslagen en de resultaten daarvan als richtlijn mee te geven aan de vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur c.q. kenbaar te maken bij het bestuur van SPL. De Kadernota geeft een indicatie over de hoogte van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie en is het startpunt voor de begroting. De Kadernota is opgenomen in bijlage 1.

De samenwerking en governance binnen Stadsregio Parkstad Limburg

Samenwerking
De uitgangspunten voor de regionale samenwerking binnen de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg (verder te noemen GR) zijn gebaseerd op de besluitvorming door de raden van de zeven deelnemende gemeenten in april 2021.

De uitgangspunten voor de regionale samenwerking betreffen de (nieuwe) strategische agenda, de bestuurlijke inrichting, het Regiobureau en de met deze samenwerking samenhangende financiën. De samenwerking verloopt via twee sporen, namelijk via de kernagenda samenwerking en via de flexibele samenwerking (flexibele schil), waarmee uiting wordt gegeven aan het centrale uitgangspunt van elkaar binden waar dat nodig is en flexibel zijn waar dat kan, uitgaande van de kracht van de “coalition of willing”.

Governance
De regionale samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg krijgt vorm via een gemeenschappelijke regeling van de 7 colleges. Deze bestaat uit het Dagelijks Bestuur (zijnde de 7 burgemeesters van de deelnemende gemeenten), het Algemeen Bestuur (zijnde het DB + 7 wethouders) en de thematische Bestuurscommissies (bestaande uit de betreffende portefeuillehouders). Deze constructie is een antwoord op het vraagstuk van de democratische legitimatie van het regiobestuur, aangezien de reguliere verantwoordingslijnen gehandhaafd blijven. De vertegenwoordigers in de bestuurlijke gremia leggen immers verantwoording af aan het eigen college en de eigen raad.

Het Dagelijks Bestuur heeft algemene taken op het terrein van regionale samenwerking. Het is verantwoordelijk voor het Parkstad Bureau (P&O, financiën en organisatie), organisatie van de bestuurlijke samenwerking (Governance), grensoverschrijdende samenwerking en verdeling van middelen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur de verantwoordelijkheid voor het leggen van dwarsverbanden en het initiëren/uitvoeren van overkoepelende activiteiten (bestuurscommissies-overstijgende onderwerpen).

In de regionale samenwerking is er een cruciale rol weggelegd voor de bestuurscommissies (BC' s), samengesteld uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissies zijn gegroepeerd rondom de zes kernthema's:

- Wonen en Herstructurering
- Ruimte en Mobiliteit
- Duurzaamheid
- Economie en Toerisme
- Sociaal Economische Structuurversterking
- Grensoverschrijdende Samenwerking (thema GROS valt onder het Dagelijks Bestuur).

Binnen deze thema's wordt gewerkt aan verschillende soorten taken:

1. Platform voor bestuurlijke afstemming
2. Regionale beleidsontwikkeling
3. Programma ontwikkeling
4. Monitoring en instrumentontwikkeling

Het regiobureau faciliteert het Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur en de Bestuurscommissies, zowel inhoudelijk als logistiek en heeft daarvoor structureel middelen beschikbaar via de regiobijdragen.

Ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de taakopdracht aan SPL in 2024

1. De afgelopen jaren is veel gepresteerd. Hieruit blijkt dat samenwerken loont. Voorbeelden hiervan zijn IBA Parkstad, Regiodeal 2019-2022 en het Volkshuisvestingsfonds (VHF).
2. De opgave is :
   a. groter
      - aanpak sociaal economische achterstanden/brede welvaart blijft en wordt opgevoerd en vraagt om integraliteit. Wat is opgestart wordt nu in uitvoering gebracht;
      - grote transities zoals de energietransitie;
      - meer dan in het verleden kansen benutten, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar. Verder wordt vanuit het Rijk verwacht dat er gebiedsgerichte inzet komt voor de stedelijke vernieuwingsgebieden en de grens- en krimpregio's. Voor beiden worden financiële middelen verwacht.
   b. complexer (integraler en grensoverschrijdend).
3. Nieuwe strategische agenda.
4. Meer geld dan ooit voor de realisatie van de strategische agenda.
5. Voortzetting Regio Deal: Het is van groot belang om de ingezette lijn via de Regio Deal 2019-2022 voort te zetten, om daarmee een trendbreuk te realiseren in de samenhangende problematiek waarmee de regio kampt. Om die reden is in november 2022 door Stadsregio Parkstad Limburg, een aanvraag bij het Rijk ingediend voor Regio Deal 2023-2025 voor het maximaal beschikbare bedrag van €40 miljoen. Op 17 februari 2023 is de stadsregio door het Ministerie van BZK geïnformeerd, dat naar aanleiding van deze aanvraag €25 miljoen is gereserveerd bij het Rijk. Vanuit de regio dient dit bedrag minimaal te worden verdubbeld Daarnaast is de stadsregio actief op zoek naar meekoppelkansen die de bijdrage nog verder kunnen verhogen. Deze ontwikkelingen vergroten de opgave in omvang en complexiteit voor Stadsregio Parkstad Limburg. Hiermee zullen procesgeld en personele kosten gemoeid zijn.
6. Water en klimaatadaptatie: In 2023 worden, mits invulling kan worden gegeven aan de door het DB gestelde randvoorwaarden (zie DB besluit d.d. 23 november 2022), de thema's water en klimaatadaptatie toegevoegd aan de bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit. Deze thema's zijn momenteel belegd bij het Samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg (SWPL) en worden op verzoek van die netwerksamenwerking toegevoegd, in eerste instantie middels het construct 'coalition of the willing' en vervolgens via een wijziging van de GR. Het SWPL bestaat uit de zeven Parkstadgemeenten, het Waterschap Limburg, het Waterschapsbedrijf Limburg en WML. De financiële middelen à € 297.000 worden na de overdracht door deze partijen gezamenlijk (90% gemeenten; 10% waterpartijen) en structureel ter beschikking gesteld aan de Stadsregio. Uit deze middelen worden personele inzet (inschatting 2 FTE) en werkbudget gefinancierd. Door het onderbrengen van de thema's bij de Stadsregio, kan de inhoudelijke verbinding worden gelegd met

de thema's die momenteel al bij de Stadsregio belegd zijn. Het onderbrengen van de thema's bij de BC RuMo sluit aan bij de richting die de Rijksoverheid is ingeslagen, waarbij de ondergrond meer structurerend wordt voor de ruimtelijke ontwikkeling, zoals verwoord in de kabinetsbrief 'Water en bodem sturend'. In de voorliggende begroting is bovenstaand overigens nog niet meegenomen.

7. Energietransitie: Eind 2022 heeft het kabinet aangekondigd dat het tot en met 2030 structureel middelen aan gemeenten ter beschikking zal stellen om uitvoering te kunnen geven aan energie- en klimaatbeleid. Parkstad-breed gaat het hierbij om een bedrag van ruim €5,1 miljoen voor 2023. Dit bedrag zal naar schatting oplopen tot een jaarlijkse bijdrage van tussen de €8 miljoen en €10 miljoen euro. Middelen in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK) dienen exclusief ter beschikking te worden gesteld om personele uitbreiding en hiermee gepaarde materiële lasten te bekostigen. Dit besluit is dan ook conform het advies van de Raad van Openbaar Bestuur om uitvoeringskracht van gemeenten te versterken om doelstellingen van het Klimaatakkoord te kunnen behalen. Uniek voor Parkstad-gemeenten is de beschikking over een regionaal bureau. Dit maakt dat uitvoeringskracht zowel op regionaal als op gemeentelijk niveau kan worden gerealiseerd. In 2023 moet blijken hoe gelden aangewend kunnen worden voor regionale maar vooral ook voor gemeentelijke versterking.
8. Er is een tendens waarneembaar dat meer taken op regionaal niveau opgepakt worden. Voorbeelden van deze tendens zijn de ontwikkelingen rondom water- en klimaatadaptatie zoals benoemd bij voorgaande punten (6 en 7). Dit maakt de workload groter en complexer, hetgeen een groot beroep doet op organisatie- en uitvoeringskracht van betrokken partijen. In dat kader is in een eerder stadium opdracht gegeven aan de secretarissen van de Parkstadgemeenten, de directeur van IBA en de directeur van SPL om advies uit te brengen over de organisatiekracht van de gemeenten.

Daarnaast zijn c.q. komen er fondsen/geldstromen die nieuwe mogelijkheden/kansen voor Parkstad (kunnen) bieden.
Op nationaal niveau o.a. het Volkshuisvestingsfonds (hiervoor heeft Parkstad onlangs € 36 miljoen toegekend en uitgekeerd gekregen door het Rijk; de Woningbouw-impuls), het RRF fonds, het EZK-retailfonds; kansenongelijkheid onderwijs en op Europees niveau o.a. Green Deal en Bauhaus.

Tenslotte zijn er nog de bestaande projecten zoals:

- Regio Deal 2019-2022: in november 2021 is nagenoeg de volledige € 40 miljoen geprogrammeerd. Hiermee zijn projecten gestart die op termijn het verschil moeten maken; in gezondheid, arbeidsdeelname, kansengelijkheid voor schoolgaande kinderen, wonen, leefbaarheid, veiligheid en voorzieningen. De focus zal in 2023 en verder met name liggen bij de verdere uitvoering van de projecten.
- De huidige decentralisatie-uitkering (DU) bevolkingsdaling (€ 3,9 miljoen per jaar voor de periode 2016-2020, waarvan 75% regionaal wordt ingezet) liep door tot 2020 en was gekoppeld aan het nationale Actieplan Bevolkingsdaling. In 2020 heeft door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een evaluatie van het programma bevolkingsdaling plaatsgevonden, waarin de DU bevolkingsdaling is meegenomen. Hierdoor is de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling met een jaar verlengd tot en met 2021. In 2022 zijn de middelen voor bevolkingsdaling ter beschikking gesteld middels een specifieke uitkering (SPUK). De middelen lopen per 1 januari 2023 definitief af.

Dit alles zal een aanzienlijk werkpakket met zich meebrengen.

De indeling van de begroting 2024 is in overeenstemming met de BBV en bestaat uit de volgende programma's / onderdelen:

1. Inleiding
2. Financieel Beeld 2023-2026
3. Programma Kerntaken
4. Programma Flexibele schil
5. Algemene Dekkingsmiddelen
6. Overhead en bedrijfsvoering
7. Bedrag heffing vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

9. Mutaties reserves
10. Paragrafen
11. Geconsolideerde begroting
12. Besluit

Aanvullend op deze programma's / onderdelen zijn drie bijlagen opgenomen:
1. Kadernota 2023-2026
2. Vermoedelijke saldi en mutaties reserves 2023-2027
3. Lijst met afkortingen

2. Financieel Beeld 2024-2027

Samenvatting beleidsmatige en financiële Kaders 2024-2027

De Kadernota 2024 bevat de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de begroting 2024 en meerjarenramingen 2023-2027 voor Stadsregio Parkstad Limburg. De kadernota 2024 is integraal opgenomen in bijlage 1. In deze paragraaf zijn de uitgangspunten opgenomen. De begroting sluit aan op de Kadernota, met uitzondering van het volgende:
- In de begroting is een post opgenomen van € 30.000 voor extern advies. Dit o.a. vanwege de toenemende complexiteit van de projecten en van de verantwoording.
- Voor opleiding is een bedrag opgenomen van € 40.000. Voor een verdere professionalisering van de organisatie, wil SPL structureel ruimte creëren voor het volgen van opleidingen. Vanuit de medewerkers is ook een duidelijke behoefte en vraag naar opleiding. Invulling hiervan is in het kader van binden en boeien in de huidige moeilijke arbeidsmarkt nog belangrijker. Qua budget is aangesloten bij het berekend percentage van het Binnenlands Bestuur voor Gemeenten.
- In het kader van de verdere professionalisering wil SPL een verdere stap zetten in een betere ICT ondersteuning enerzijds en anderzijds voldoen aan de archief wet. Hiervoor is in 2014 incidenteel een bedrag opgenomen van € 27.000 voor het inrichten van systemen voor digitale handtekening en inkoopmanagement en het project archiefbewerking periode 2016-2023. Deze incidentele kosten worden gefinancierd door een bijdrage uit de reserve "Organisatie op orde" en zijn budgetneutraal. Structureel is een bedrag van k€ 42.000 opgenomen voor de jaarlijkse licentie kosten voor het archiefsysteem (dat in 2023 wordt geïmplementeerd), de digitale handtekening en digitaal vergaderen (iBabs).
- Inmiddels hebben VNG, de WSGO, FNV Overheid, CNV Overheid en PDO op 21 februari 2023 een principeakkoord voor de Cao Gemeenten en de Cao SGO gesloten. HR heeft dit doorgerekend voor 2023 en de uitkomst is dat dit voor SPL tot een hogere personeelslast leidt van € 175.000 die natuurlijk ook in 2024 door werkt en als zodanig in de voorliggende begroting is meegenomen.
- De renteopbrengst van een eventueel 'spaarsaldo' bij de schatkist was de afgelopen jaren nagenoeg nihil. Vanaf Q3 2022 krijgt SPL weer een rentevergoeding. In deze begroting is in de baten en lasten geen rentebate opgenomen omdat de hoogte ervan op voorhand lastig is vast te stellen door de fluctuerende rente en uitstaande bedragen. Eventuele rentebaten zullen toegerekend worden aan de programma's waar ze betrekking op hebben en dus toegevoegd worden aan de programmagelden.

De begroting en meerjarenbegroting zijn structureel en reëel in evenwicht.

*Algemene **beleidsmatige** kaders 2024 - 2027*
Voor de begroting 2024 en de daarop volgende jaren worden in lijn de volgende algemene beleidsmatige kaders gehanteerd:
1. Activiteiten van Parkstad gericht op de realisering van de speerpunten die zijn ontleend aan de Strategische agenda.
2. Voor het Regiobureau is het een topprioriteit om – naast het beleidsinhoudelijk uitvoering geven aan de kernthema's - de Bestuurscommissies te ondersteunen en de samenwerking binnen en buiten Parkstad te faciliteren.

3. Het Regiobureau wordt in toenemende mate gevraagd de uitvoering van Parkstadbeleid voor te bereiden en te faciliteren. Dit past in de visie van Parkstad om van beleid een succes te maken. Bij de uitvoering van beleid wordt nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden van cofinanciering.
4. Veranderingen van buitenaf die relevant zijn voor de kerntaken van Parkstad worden door het Regiobureau met de beschikbare capaciteit opgepakt en door vertaald in de ondersteuning aan de Bestuurscommissies, het Dagelijks Bestuur en aan de gemeenten. Deze ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op en hebben veel impact.

*De algemene **financiële** kaders 2024 - 2027*

Omvang van het Bureau:

Tabel: Ontwikkeling bezetting Stadsregio Parkstad Limburg in fte (structureel)

	01/2006	01/2010	12/2013	01/2014	12/2014	01/2015	07/2015	01/2018	01/2021	01/2022	01/2023	01/2024
Parkstadbureau	26	30,5	29,5	26	19	15,5	11,5	13,7	20,3	26,3	26,8	26,8
GBRD	0	42	42,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BAG/GEO	0	18,5	18,5	18,5	18,5	18,5	0	0	0	0	0	0
Totaal	**26**	**91,0**	**90,0**	**44,5**	**37,5**	**34,0**	**11,5**	**13,7**	**20,3**	**26,3**	**26,8**	**26,8**

NB: De sprong in 2021 is het gevolg van de takendiscussie.

Parkstadbegroting: in € miljoen.

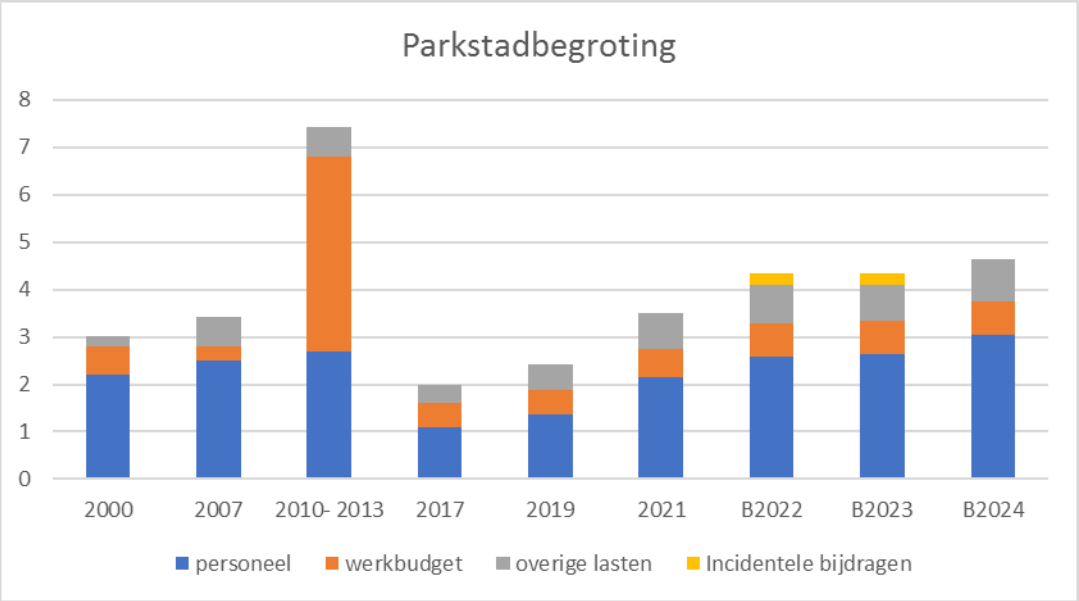

NB: De sprong in 2021 is het gevolg van de takendiscussie.

Financiële kaders

1. Voor de uitvoering van de kerntaken is een structureel werkbudget beschikbaar van k€ 720 per jaar. Dit is k€ 20 hoger dan in de begroting van 2023 vanwege de verschuiving van de contributie AG Charlemagne van “GROS”. Deze k€ 20 is dus specifiek gelabeld. Het overige werkbudget is al verschillende jaren k€ 700 en zal op enig moment verhoogd moeten worden.

2. In de begroting 2024 is het werkbudget ongesplitst. Op basis van het Jaarplan 2024 verdeelt het Algemeen Bestuur het werkbudget over de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur.
3. In de begroting is een bedrag van € 40.000 per jaar voor lobby inzake subsidieverwerving opgenomen.
4. De langlopende verplichting Buitenring van structureel € 400.000 per jaar maakt deel uit van de begroting. Deze verplichting loopt door tot en met 2030.
5. Het Regiobureau is belast met de voorbereiding en uitvoering van de kerntaken. Voor de uitvoering van kerntaken beschikt het Regiobureau over een vaste bezetting van 26,8 fte.
   Bij de vaststelling van de begroting 2023 is besloten om de 0,44 fte die wordt ingezet ten behoeve van GROS/AG Charlemagne over te hevelen van het programma flexibele schil naar de kernformatie.
6. Voor personele capaciteit die nodig is voor de uitvoering van projecten met een tijdelijke (co)financiering wordt (beperkt) gebruik gemaakt flexibele contracten.
7. De prijsindexering van de materiële kosten (2,4,% voor 2024) en de salariskosten (3,9% voor 2024) is gebaseerd op de prognose volgens de meest recente circulaire (september) van de algemene uitkering. Tevens is rekening gehouden met het voorliggende principeakkoord Cao Gemeenten. De aanpassing van de regiobijdragen voor deze kostenstijgingen is onvermijdelijk.
8. Medio 2022 is gestart met de uitvoering van het sectoraal functiebeschrijvings- en waarderingssysteem HR21 bij SPL. Met de invoering van HR21 wordt aangesloten bij de Parkstadgemeenten. De directe aanleiding voor de invoering HR21 bij de Stadsregio Parkstad Limburg is het achterstallige onderhoud op het functiegebouw. Vanuit het oogpunt van goed werkgeverschap heeft dit geleid tot een onderhoudsronde op het functieloongebouw om zodoende de onderliggende verplichting uit de CAO te borgen; te komen tot actuele beloningsverhoudingen als uitgangspositie voor de medewerkers. Zodoende blijft Parkstad ook marktconform binnen de regionale (krappe) arbeidsmarkt.
   Binnen SPL wordt de komende tijd invulling gegeven aan de verdere procesgang, besluitvorming en de aanloop naar de inwerkingtreding (onder voorbehoud van goedkeuring) van de HR21 normfuncties. Onderstaande tabel illustreert de marsroute naar besluitvorming:

Datum/ Periode	Omschrijving
19 januari 2023	Portefeuillehoudersoverleg financiën
8 februari 2023	DB/AB voorgenomen besluit over producten van HR21
t/m begin maart 2023	Hoorbepaling vakorganisatie t.b.v. conversietabel (doorlooptijd 3 á 4 weken)
22 maart 2023	DB: definitief besluit HR21
april – juli 2023	Zienswijze gemeenteraden t.a.v. reguliere ontwerpbegroting (doorlooptijd 12 weken). De financiële consequenties van het HR21 traject zullen worden meegenomen in de reguliere begrotingscyclus van SPL. De gemeenteraden van Parkstad hebben in dat kader de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.
juli 2023	Brieven versturen aan medewerkers t.a.v. voorgenomen indelingsbesluiten (normfunctie HR21) inclusief inschaling.
juli 2023	Reactie medewerkers en inloopspreekuren (reactietermijn 2 weken)
augustus 2023	Definitief besluit (en eventueel geschillen)

Het functieonderhoud middels de HR21 systematiek zal in een aantal gevallen leiden tot hogere functieschalen dan de functieschalen waar betreffende functiehouders nu zijn ingedeeld. In afstemming met de PoHo's is de met HR21 samenhangende financiële impact nu meegenomen in de kadernota en de voorliggende begroting. Uitgaande van 1 januari 2023 als ingangsdatum van HR21 zullen indicatief de financiële consequenties in het eerste jaar maximaal €55.000 bedragen (waarvan €15.000 reeds is voorzien, door lopende salarisgaranties die worden gefinancierd via de frictiereserve. Eenmalig kunnen deze extra kosten door SPL gedekt worden. Voor de jaren na 2023 is een verhoging van de bijdragen van de gemeenten noodzakelijk om de effecten van HR21 op te vangen. Aangezien betreffende functiehouders pas in de loop van meerdere jaren in het maximum van hun nieuwe functieschaal worden ingepast, is het voorstel om de gemeentelijke bijdragen op basis van een reële

inschatting te laten ingroeien tot de benodigde structurele maximale jaarlijkse bijdrage van €200.000 (vanaf 2027).
Onderstaande tabel illustreert het ingroeimodel uitgaande van een personeelsbegroting van €2.677.000 in het jaar 2023.

Jaar	Personeels-begroting	Structurele stijging personeelsbegroting		Structurele stijging personeelsbegroting	
		t.o.v. voorgaand jaar		t.o.v. het jaar 2023	
2023	€ 2.677.000				
2024	€ 2.757.000	€ 80.000	2,99%	€ 80.000	2,99%
2025	€ 2.797.000	€ 40.000	1,45%	€ 120.000	4,48%
2026	€ 2.837.000	€ 40.000	1,43%	€ 160.000	5,98%
2027	€ 2.877.000	€ 40.000	1,41%	€ 200.000	7,47%

9. In 2023 wordt een beroep gedaan op de frictiereserve van € 15.000 voor de extra loonkosten van één medewerker, die op basis van het Sociaal Plan salaris betaald krijgt op grond van de functie en bijbehorende waardering van voor de transitie. De planning was dat deze kosten door zouden lopen tot en met 2026 (pensioendatum). Door de invoering van HR21 eindigt deze onttrekking na 2023. Verder worden de afschrijvingskosten inzake de verbouwing ten behoeve van extra werk/vergaderruimte van €7.000 per jaar uit de frictiereserve onttrokken.
10. Verder is de voor 2022 geplande onttrekking van de frictie reserve ad € 60.000 voor de implementatie van het nieuwe financieel systeem, de inrichting van het archief en de implementatie van de rechtmatigheids-verklaring, die oorspronkelijk via de eerste begrotingswijziging in 2022 was gepland, doorgeschoven naar 2023.
11. Parkstad heeft een structureel sluitende begroting. De bijdragen van de gemeenten daarin zijn opgebouwd uit twee delen; deze zijn voor 2024:
    a. Een bedrag van € 4.652.000 voor de kerntaken, de verplichting buitenring en de bedrijfsvoering; In dit bedrag is de bijdrage voor GROS (onderdeel AG Charlemagne) meegenomen.
       De algemene lijn die binnen Parkstad wordt gevolgd en jaren geleden als dusdanig is overeengekomen en wordt nageleefd is dat gelden die vrijvallen bij de bedrijfsvoering in beginsel (op basis van de reguliere verdeelsleutel) terugvloeien naar de gemeenten. Gelden die vrijvallen bij projecten of anderszins middelen van de Bestuurscommissies/het DB blijven te allen tijde beschikbaar voor Parkstad en vloeien niet terug naar de gemeenten.
    b. Een bedrag van € 1.095.000 voor Regionale Initiatieven.
12. Er zijn geen ombuigingen, taakstellingen en of bezuinigingen opgenomen in de voorliggende planningsperiode.
13. De renteopbrengst van een eventueel ‘spaarsaldo’ bij de schatkist was de afgelopen jaren nagenoeg nihil. Vanaf Q3 2022 krijgt SPL weer een rentevergoeding. In deze begroting is in de baten en lasten geen rentebate opgenomen omdat de hoogte ervan op voorhand lastig is vast te stellen door de fluctuerende rente en uitstaande bedragen. Eventuele rentebaten zullen toegerekend worden aan de programma’s waar ze betrekking op hebben en dus toegevoegd worden aan de programmagelden.

Daarnaast worden op grond van bestuurlijk geaccordeerde afspraken/overeenkomsten bijdragen gevraagd voor kosten van tijdelijke projecten, zoals het Zonnepanelenproject. Deze zijn niet in deze begroting opgenomen.

Samenvatting financieel beeld 2024-2027

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Werkbudget kernactiviteiten	700	700	720	720	720	720
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	40	40	40	40
Cofinanciering door derden van projecten kernactiviteiten/projectlasten	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Afschrijvingen buitenring	264	264	264	264	264	264
Financieringskosten buitenring	95	95	82	69	55	42
Flexibele schil / Grensoverschrijdende samenwerking	50	50	0	0	0	0
Loonkosten formatie	2.627	2.627	3.031	3.190	3.349	3.516
Tijdelijke frictiekosten sociaal plan	15	15	0	0	0	0
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting	544	604	488	468	474	483
Afschrijvingskosten verbouwing	7	7	7	7	7	7
Totaal materiële kosten bedrijfsvoering	*551*	*611*	*495*	*475*	*481*	*490*
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting						
Totaal lasten	**4.342**	**4.402**	**4.632**	**4.758**	**4.909**	**5.071**
Bijdragen deelnemende gemeenten	3.955	3.955	4.244	4.401	4.557	4.759,27
Bijdrage gemeente Heerlen takendiscussie	356	356	408	417	426	399
Totaal bijdragen deelnemende gemeenten	*4.311*	*4.311*	*4.652*	*4.818*	*4.983*	*5.159*
Bijdragen gemeenten flexibele schil / Grensoverschrijdende samenwerking	50	50	0	0	0	0
Cofinanciering door derden van projecten	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal baten	**4.361**	**4.361**	**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.159**
Exploitatieresultaat	**19**	**-41**	**20**	**60**	**73**	**87**
Stortingen in reserves:						
Reserve Ringwegen	197	197	219	241	266	293
Onttrekkingen aan reserves:						
Reserve Ringwegen	156	156	165	174	186	199
Organisatie Op Orde			27			
Frictiereserve	22	82	7	7	7	7
Begrotingsresultaat	**0**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Verdeling van middelen (via balans)	2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Bestemming regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Verdeling van middelen (via balans)	2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Bijdragen regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Programma Kerntaken

De regionale samenwerking verloopt via twee sporen: de kernsamenwerking waar elke gemeente aan meedoet en de flexibele samenwerking (flexibele schil). Hiermee wordt uiting gegeven aan het centrale uitgangspunt van elkaar binden waar dat nodig is en flexibel zijn waar dat kan, uitgaande van de kracht van de coalition of willing. Dit leidt tot een kernagenda en een keuze agenda.

De Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg is een regeling tussen colleges van burgemeester en wethouders.

Naast het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur fungeren binnen Parkstad Bestuurscommissies, bestaande uit portefeuillehouders. De Bestuurscommissies hebben het bestuurlijk primaat en de budgetverantwoordelijkheid binnen de door het Algemeen Bestuur toebedeelde taken en budgetten.

De betrokkenheid van de gemeenteraden en colleges krijgt gestalte via Regionale Raadsinformatiebijeenkomsten en College-Regiodagen.

De regionale samenwerking wordt ondersteund door het Regiobureau. Het Regiobureau faciliteert de inhoud en de processen van de Bestuurscommissies en de andere gremia en activiteiten rondom die samenwerking: het Dagelijks Bestuur, het Algemeen Bestuur, de Regiodagen en informatiebijeenkomsten. Het uitgangspunt is een “mean and lean” bureau van een voldoende kaliber om te kunnen voldoen aan de eisen van onafhankelijke bestuurlijke ondersteuning, strategische programmabewaking en procesmanagement en –coördinatie.

Indeling programma in deelactiviteiten en deelbudgetten

Het programma Kerntaken is onderverdeeld in 6 deelactiviteiten;

1. Activiteiten gerelateerd aan de Kernagenda die gedekt worden uit het werkbudget.
2. Activiteiten gerelateerd aan de Kernagenda voor het thema GROS, onderdeel AG-Charlemagne.
3. Regionale initiatieven.
4. Cofinanciering van kernactiviteiten en fondsen dan wel geldstromen uit nationale en internationale subsidies, zoals de Regio Deal en het Volkshuisvestingsfonds
5. Kernformatie.
6. Financieringskosten en afschrijvingskosten Buitenring.

Het bijbehorend financieel beeld is weergegeven in onderstaand overzicht.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Werkbudget:	700,0	700	720	720	720	720
Lobby subsidieverwerver	40,0	40	40	40	40	40
Cofinanciering door derden projecten kernactiviteiten/projectlasten	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Afschrijvingskosten Buitenring	264	264	264	264	264	264
Financieringskosten Buitenring	95	95	82	69	55	42
Flexibele schil/Grensoverschrijdende samenwe	50	50	0	0	0	0
Loonkosten formatie	1.658	1.658	1.937	2.039	2.142	2.251
Tijdelijke frictiekosten sociaal plan	15	15	0	0	0	0
Totale lasten Kerntaken	**2.822**	**2.822**	**3.043**	**3.132**	**3.222**	**3.316**
Cofinanc. door derden kernactiviteiten/projectba	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totale baten Kerntaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Kerntaken	**-2.822**	**-2.822**	**-3.043**	**-3.132**	**-3.222**	**-3.316**
Stortingen in reserves:						
Reserve Ringwegen	197	197	219	241	266	293
Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves:						
Reserve Ringwegen	156	156	165	174	186	199
Reserve werkbudget Algemeen Bestuur	0	0	0	0	0	0
Reserve werkbudget Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
Frictiereserve	15	15	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves Kerntaken	**26**	**26**	**54**	**67**	**80**	**94**
Gerealiseerde resultaat Kerntaken	**-2.848**	**-2.848**	**-3.097**	**-3.199**	**-3.302**	**-3.411**

Verdeling van middelen (via balans)	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Bestemming regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo						

Verdeling van middelen (via balans)	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Bijdragen regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Werkbudget kernactiviteiten
Voor de uitvoering van de kernthema's is in de begroting 2024 een werkbudget opgenomen van € 720.000. Dit is € 20.000 hoger dan 2023 door de verschuiving van de contributie AG Charlemagne van Grensoverschrijdende samenwerking naar het werkbudget en als zodanig gelabeld. Het overige werkbudget is verder niet geïndexeerd. Het werkbudget is bedoeld ter dekking van activiteiten: voorbereidingskosten van beleid en programmering, monitoring, ondersteuning, instrumentontwikkeling et cetera, passend binnen de Kernagenda. De activiteiten zijn zowel inhoudelijk als proces ondersteunend van aard.
In de begroting is het werkbudget een ongesplitst bedrag. Op basis van het jaarplan 2024 zal het Algemeen Bestuur dit werkbudget verdelen over de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur. Bij de verdeling wordt rekening gehouden met de plannen die de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur aandragen in het kader van het jaarplan 2024.

Grensoverschrijdende samenwerking (GROS)
De Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio (opgericht in 2011) is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Parkstad Limburg, Stadt Aachen, Städte Region Aachen, gemeente Heerlen, de Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens en de gemeente Vaals. Per 1 januari 2021 heeft de Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio zich na een unaniem besluit in 2020 van de Vorstand aangesloten bij de EGTS-EMR. In de begroting 2024 is het budget voor GROS, conform bovenstaand voor k€ 20 opgenomen in het werkbudget en k€ 35 onder loonkosten formatie.
Deze structurele bijdrage van Parkstad aan AG Charlemagne wordt conform de afspraken doorberekend aan de gemeenten volgens de gebruikelijke verdeelsleutel van Parkstad Limburg.

Regionale initiatieven
De Regionale Initiatieven zijn gemeentelijke initiatieven en taken waarvan in het verleden met de gemeenten is afgesproken dat de uitbetaling daarvan via Stadsregio Parkstad Limburg loopt. Het betreft de financiering van BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, Visit Zuid-Limburg (voormalige VVV) en het Vestigingenregister. Stadsregio Parkstad Limburg ontvangt facturen van de verschillende instellingen en factureert deze gebundeld door naar de gemeenten. Daarnaast wordt vanuit het budget voor regionale initiatieven een bijdrage geleverd aan het Uitvoeringsprogramma Toerisme.

In de begroting 2024 zijn op basis van de vigerende afspraken onderstaande ramingen opgenomen. De daadwerkelijk gefactureerde bedragen zullen aan de gemeenten worden doorberekend.

Gemeente	BTM (STG)	BTM (C'magne)	Route-bureau	Vestigingen-register	Visit Zuid Limburg	Starters-centrum	Uitvoerings-programma Toerisme	Totaal Bedragen x € 1
Brunssum	8.898,0	4.517	2.721	8.459	79.378	11.963	2.519	118.455
Heerlen	25.773,0	13.085	10.871	24.973	258.252	37.447	9.353	379.753
Kerkrade	14.391,0	7.306	5.295	12.913	176.980	19.672	4.678	241.235
Landgraaf	8.831,0	4.483	6.918	10.597	121.061	16.101	5.510	173.501
Simpelveld	1.074,0	546	1.428	5.386	20.775	4.539	1.214	34.962
Voerendaal	1.308,0	664	1.106	4.237	25.912	5.364	1.042	39.633
Beekdaelen	4.726,0	2.399	3.057	14.380	65.594	15.453	1.750	107.359
Totaal	**65.000**	**33.000**	**31.396**	**80.945**	**747.951**	**110.539**	**26.066**	**1.094.900**
		Nog te verhogen met BTW	Nog te verhogen met BTW	Nog te verhogen met BTW	Nog te verhogen met BTW			

De bijdragen aan BTM, Starterscentrum en het Uitvoeringsprogramma Toerisme zijn identiek aan de bijdragen in 2023. In 2020 is aan BTM een begrotingspostsubsidie toegekend met een maximale bijdrage van € 65.000,- per jaar. Dit onder de voorwaarde dat de Parkstadgemeenten hun financiële bijdrage hiervoor blijven leveren. Het resterende beschikbare BTM-budget wordt gebruikt voor het verstrekken van opdrachten.

De bijdrage aan Visit Zuid Limburg is gebaseerd op het convenant voor de subsidiëring in de periode 2021-2026.
De bijdrage aan het Routebureau is gebaseerd op de bijdrage 2018-2019, geïndexeerd met 2%.
De bijdrage aan het Starterscentrum is gebaseerd op € 0,45 per inwoner. De bijdrage is ontleend aan de meerjarenbegroting van het Starterscentrum.
De bijdrage aan het Vestigingenregister bestaat uit 2 delen “Gemeenten aan het Werk” en “VRL-participatie”. De bijdragen zijn ontleend aan de meerjarenbegroting van het Vestigingenregister

Cofinanciering door derden van projecten kernactiviteiten en fondsen danwel geldstromen uit nationale en internationale subsidies
In een aantal gevallen blijkt het mogelijk te zijn (en Parkstad zoekt daar actief naar) om voor projecten/activiteiten van de kernagenda cofinanciering te verkrijgen. Ook wordt gezocht naar fondsen dan wel geldstromen uit nationale en internationale subsidies. De ontvangen middelen en de toevoegingen van deze middelen aan de budgetten voor die activiteiten/projecten verloopt via deze post. Indien middelen beschikbaar komen worden de extra baten en lasten via een tussentijdse begrotingswijziging (bij voorkeur via de bestuursrapportage) opgenomen in de begroting. Door de wijze van boekhoudkundige verwerking van deze projecten zal het eventuele geprognosticeerde resultaat op deze projecten nihil zijn.

Kernformatie
De kernformatie bestaat per 1 januari 2023 uit 26,8 fte. In lijn met de BBV is de totale formatie van Parkstad (totaal 26,8 fte) gesplitst in een programmadeel en een overheaddeel (zie hoofdstuk bedrijfsvoering). In onderstaande tabel is de omvang van de kernformatie en de raming van de loonkosten opgenomen voor de jaren 2023 tot en met 2027.

Totaal kernformatie	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
FTE kernformatie programma's	15,72	16,2	16,16	16,2	16,2	16,2
FTE kernformatie overhead	10,60	10,6	10,6	10,6	10,6	10,6
FTE kernformatie	**26,32**	**26,8**	**26,8**	**26,8**	**26,8**	**26,8**

Loonkosten totaal (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Loonkosten kernformatie programma activiteiten	1.658	1.658	1.937	2.039	2.142	2.251
Tijdelijke frictiekosten sociaal plan	15	15	0	0	0	0
Loonkosten kernformatie overhead	969	969	1.095	1.150	1.207	1.265
Totaal	**2.642**	**2.642**	**3.031**	**3.190**	**3.349**	**3.516**

In de berekening van de loonkosten is uitgegaan van een loonkostenstijging ter hoogte van het prijsindexcijfer overheidsconsumptie (beloning werknemers volgens de meest recente (september) circulaire 2022 van de algemene uitkering (3,9% voor 2024). Tevens is rekening gehouden met het voorliggende principeakkoord Cao Gemeenten

Zoals onder punt 7 van de financiële kaders gemeld worden de effecten van de implementatie van HR21 in de begroting meegenomen.
In 2023 wordt nog een beroep gedaan op de reserve frictiegelden voor de afdekking van de extra loonkosten van één medewerker, die op basis van het Sociaal Plan het salaris betaald krijgt op grond van de functie en bijbehorende waardering van voor de transitie. Deze kosten worden in 2023 geraamd op € 15.000. Deze kosten zouden normaliter doorlopen tot en met 2026. Met de implementatie van HR21 is

vanaf 2024 voor deze medewerker geen beroep meer nodig op de frictiekosten en vallen deze kosten binnen de reguliere loonkosten.

Financiering en afschrijving Buitenring
Deze lasten hebben betrekking op de afschrijvingen en rentekosten van de lening voor het aandeel van Parkstad in de financiering van de Buitenring.
Het bedrag van € 7,2 miljoen wordt afgeschreven in lijn met de afschrijvingstermijnen van de Provincie. Het asfaltgedeelte wordt afgeschreven in 15 jaar en het funderingsgedeelte in 40 jaar. De afschrijving is gestart in het jaar na ingebruikname van de Buitenring, 2020. De afschrijvingskosten zijn € 264.000 per jaar. De rentekosten, als onderdeel van de annuïteit, bedragen in 2024 € 81.810.

Aan de reserve Ringwegen wordt, conform BBV, naar rato van de verhouding reserve/vast actief in 2024 ongeveer de helft van de afschrijvingslasten onttrokken. Het verschil tussen de bijdragen van de Parkstad gemeenten (€ 400.000 per jaar) en de afschrijvingskosten (€ 264.000 per jaar) en rentelasten (€ 81.810 voor 2023) wordt per saldo aan de reserve Buitenring toegevoegd. In 2030 is de reserve voldoende groot om de resterende afschrijvingslasten te dekken. De bijdrage van de gemeenten voor de Buitenring is in het verleden gekort op het werkbudget. Na 2030 zal aan het DB worden voorgesteld de oude situatie te herstellen en de bijdrage weer aan het werkbudget toe te voegen.

Frictiereserve
In de begroting van 2023 is een onttrekking aan de frictiereserve voorzien voor de hierboven onder kernformatie genoemde salarisgarantie conform het Sociaal Plan ad € 15.000. En tevens € 7.000 voor de afschrijvingskosten van de verbouwing van de tweede en derde verdieping van het kantoorgebouw.
Voor 2022 was een onttrekking van € 60.000 meegenomen voor de herinrichting bedrijfsvoering, inhuur deskundigheid voor implementatie nieuwe financieel systeem, inrichting archief en implementatie rechtmatigheidsverklaring. Deze laatste onttrekking heeft niet plaatsgevonden en is nu als voorgenomen begrotingswijziging gepland voor 2023. De totale onttrekking voor 2023 zal dan k€ 82.000 bedragen.
Voor 2024 zal k€ 7.000 onttrokken worden voor de genoemde afschrijving.

4. Programma Flexibele Schil

Naast thema's die behoren tot de Kernagenda en waarvan de financiering loopt via de regiobijdragen van de gemeenten is er binnen de samenwerking plaats voor een flexibele schil, waarbij partijen elkaar kunnen vinden via de coalition of willing.

Administratieve ontzorging zonnepanelen.
Dit betreft de administratieve eenheid die centraal bij Parkstad is georganiseerd voor de contractafwikkeling en de BTW teruggaaf voor de deelnemers. De beschikbaar gestelde middelen en de toevoeging aan de projectbudgetten worden via tussentijdse begrotingswijzigingen opgenomen in de begroting.

Programma Flexibele schil (* € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Administratie zonnepanelen	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totale lasten Flexibele schil	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**
Bijdragen gemeenten aan administratie zonnepanelen	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totale baten Flexibele schil	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Flexibele schil	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**
Stortingen in reserves						
Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Onttrekkingen aan reserves						
Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo mutaties reserves Flexibele schil	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**
Gerealiseerde resultaat Flexibele schil	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**	**pm**

5. Algemene Dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdragen kerntaken
De gemeentelijke bijdragen zijn zodanig berekend dat voor de uitvoering van de kerntaken en de lopende verplichtingen een sluitende begroting wordt verkregen. De verdeling van de bijdrage over de deelnemende gemeenten vindt – zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg van 1 mei 2021 - plaats aan de hand van de meest recent vastgestelde Algemene Uitkering, nadat eerst de extra bijdrage voor de takendiscussie is verrekend. Voor de begroting 2024 is de Algemene Uitkering 2020 gehanteerd.

Gemeente	Verdeelsleutel 2023		Begroting 2023		Verdeelsleutel 2024		Meerjarenraming 2024-2027 (* € 1.000)			
	AU 2019 Basis	Aandeel gemeente	2023	2023 na 1e voorg. begr. wijz.	AU 2020 Basis	Aandeel gemeente	2024	2025	2026	2027
Beekdaelen	30.666	10,53%	443	443	30.939	10,54%	475	492	510	532
Brunssum	31.606	10,85%	450	450	31.577	10,76%	479	497	514	537
Heerlen	114.817	39,41%	1.436	1.436	115.693	39,41%	1.545	1.602	1.659	1.734
Kerkrade	54.120	18,58%	770	770	54.738	18,65%	827	858	888	927
Landgraaf	40.308	13,83%	571	571	40.613	13,83%	612	635	658	687
Simpelveld	9.544	3,28%	136	136	9.638	3,28%	146	152	157	164
Voerendaal	10.290	3,53%	149	149	10.368	3,53%	159	165	171	178
Totaal	**291.352**	**100,00%**	**3.955**	**3.955**	**293.567**	**100,00%**	**4.244**	**4.401**	**4.557**	**4.759**
Bod Heerlen *			**356**	**356**			**408**	**417**	**426**	**441**
Totaal			**4.311**	**4.311**			**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.200**

*** Bod Heerlen was niet opgenomen in de primaire begroting 2022. Dit betreft nog de formalisering van de besluitvorming rondom de takendiscussie zoals die in 2021 zowel bij de gemeenten als bij de Stadsregio heeft plaatsgevonden. Met de 1e begrotingswijziging is dit alsnog in de begroting 2022 verwerkt. Bod Heerlen wordt jaarlijks geindexeerd met de stijging van de loonkosten.**

Gemeentelijke bijdragen thema GROS, onderdeel AG Charlemagne

De Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio (opgericht in 2011) is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen Parkstad Limburg, Stadt Aachen, Städteregion Aachen, gemeente Heerlen, de Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens en de gemeente Vaals. Per 1 januari 2021 heeft de Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio zich na een unaniem besluit in 2020 van de Vorstand aangesloten bij de EGTS-EMR.

De structurele bijdrage van Parkstad aan AG Charlemagne bedraagt jaarlijks € 50.000 en wordt conform de afspraken tot en met de begroting van 2023 apart doorberekend aan de gemeenten volgens de gebruikelijke verdeelsleutel van Parkstad Limburg. Vanaf de voorliggende begroting 2024 is conform besluit de contributie (€ 15.000) opgenomen onder het werkbudget en de personeelskosten (€ 35.000 onder loonkosten formatie. De contributie voor 2024 is daarnaast met € 5.000 verhoogd.

Totaal overzicht

De algemene dekkingsmiddelen zien er samengevat als volgt uit:

Algemene Dekkingsmiddelen (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	Na voorgenomen 2e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Totale lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen deelnemende gemeenten	4.361	4.361	4.361	4.652	4.818	4.983	5.159
Totale baten	**4.361**	**4.361**	**4.361**	**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.159**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Algemene Dekkingsmiddelen	**4.361**	**4.361**	**4.361**	**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.159**
Stortingen in reserves							
Onttrekkingen aan reserves							
Saldo mutaties reserves Algemene Dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde resultaat Algemene Dekkingsmiddelen	**4.361**	**4.361**	**4.361**	**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.159**

6. Overhead en Bedrijfsvoering

Dit onderdeel is in overeenstemming met de BBV-voorschriften. Op dit onderdeel worden de kosten verantwoord van de personele overhead en de kosten voor de bedrijfsvoering, bestaande uit de materiële kosten voor huisvesting, ICT, facilitaire zaken, financiën en personele zaken.

Overhead
In de nota van toelichting bij het besluit van 6 maart 2017 inzake de wijziging van de BBV wordt uiteengezet welke kosten worden gerekend tot de overhead:

- Financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie
- Personeelszaken en organisatie
- Inkoop
- Interne en externe communicatie
- Juridische zaken
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorziening en automatisering
- Facilitaire zaken en huisvesting
- Documentaire informatievoorziening
- Managementondersteuning primair proces

Personele overhead
De formatie van het onderdeel overhead bestaat in 2024 uit 10,6 fte.

In de begroting 2024 is een bedrag aan loonkosten formatie overhead opgenomen van € 1.095.000.

Loonkosten totaal (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Loonkosten kernformatie programma activiteiten	1.658	1.658	1.937	2.039	2.142	2.251
Tijdelijke frictiekosten sociaal plan	15	15	0	0	0	0
Loonkosten kernformatie overhead	969	969	1.095	1.150	1.207	1.265
Totaal	**2.642**	**2.642**	**3.031**	**3.190**	**3.349**	**3.516**

Totaal formatie	Initiële begroting 2023	Na 1e begrotings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
FTE kernformatie programma's	15,72	16,2	16,16	16,2	16,2	16,2
FTE kernformatie overhead	10,60	10,6	10,6	10,6	10,6	10,6
FTE kernformatie	**26,32**	**26,8**	**26,8**	**26,8**	**26,8**	**26,8**

Indexering loonkosten
In de berekening van deze loonkosten is uitgegaan van een loonkostenstijging ter hoogte van het prijsindexcijfer overheidsconsumptie (beloning werknemers volgens de meest recente (september) circulaire 2022 van de algemene uitkering (3,9%). Hieraan is de impact van HR21, voor 2024 € 26.400, voor de personele overhead, toegevoegd.

Bedrijfsvoering
Voor het onderdeel materiële kosten bedrijfsvoering was in de begroting 2023 voor 2023 € 551.000 als budget opgenomen. Middels een voorgenomen begrotingswijziging is dit budget verhoogd met € 60.000. Dit betreft de implementatie van het nieuwe financieel systeem, de inrichting van een archiefsysteem en de implementatie van de rechtmatigheidsverklaring. Deze waren oorspronkelijk, via de eerste begrotingswijziging, in 2022 gepland, maar zijn nog niet uitgevoerd. Deze € 60.000 wordt, zoals gepland, bekostigd via een onttrekking aan de frictiereserve.
Voor 2024 was in de begroting van 2023 een budget opgenomen van € 356.000. Dit bedrag is opgebouwd uit € 349.000 reguliere kosten en € 7.000 voor de afschrijvingskosten verbouwing.

De reguliere kosten voor 2024 zijn aangepast op basis van de nieuwe indexatie conform de meest recente circulaire Gemeentefonds (september 2022) en gecorrigeerd voor de eerder opgenomen indexatie. Tevens is een bedrag opgenomen van € 40.000, € 30.000 en € 39.000 voor respectievelijk opleidingskosten, advieskosten en licentiekosten voor de systemen voor het archief, digitale handtekening en digitaal vergaderen (iBabs). Voor 2024 is verder nog eenmalige € 27.000 gebudgetteerd voor de het inrichten van de systemen voor digitale handtekening en inkoopmanagement en het op orde brengen van het archief voor de periode 2016-2023 in lijn met de vereisten van de archiefwet. Hiervoor wordt € 27.000 onttrokken aan de frictiereserve en is dus budgetneutraal.

Materiële kosten bedrijfsvoering (Bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 x € 1.000	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	Begroting 2024 x € 1.000	Begroting 2025 x € 1.000	Begroting 2026 x € 1.000	Begroting 2027 x € 1.000
Budget materiële kosten bedrijfsvoering begroting 2023	344	344	349	354	359	360
Prijsindex begroting 2023 1,5%			-5	-5	-5	
Prijsindex begroting 2024			8	8	7	7
Afschrijfvingskosten verbouwing	7	7	7	7	7	7
Opleidingsbudget			40	41	42	43
Budget advieskosten			30	31	31	32
Inrichten digitale handtekening en inkoopman. + archief '16-'23			27			
Structurele kosten archiefsysteem, digitale handtekening/iBabs			39	40	40	41
Incidentele kosten op orde brengen bedrijfsvoering	200	200				
Eenmalige kosten inrichten rechtmatigheid/Exact/Archief systeem		60				
Totaal budget materiële kosten bedrijfsvoering begroting 2023	**551**	**611**	**495**	**475**	**481**	**490**

De algemene lijn die binnen Parkstad wordt gevolgd en jaren geleden als dusdanig is overeengekomen en wordt nageleefd, is dat gelden die vrijvallen bij de bedrijfsvoering in beginsel (op basis van de reguliere verdeelsleutel) terugvloeien naar de gemeenten.

Voor het onderdeel personele overhead en bedrijfsvoering ziet de totale raming er als volgt uit (bedragen x € 1.000):

Overhead (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Exploitatielasten						
Kosten formatie	969	969	1.095	1.150	1.207	1.265
Bedrijfsvoering	551	611	495	475	481	490
Totale lasten Overhead	**1.520**	**1.580**	**1.589**	**1.626**	**1.687**	**1.755**
Totale baten Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten Overhead	**-1.520**	**-1.580**	**-1.589**	**-1.626**	**-1.687**	**-1.755**
Stortingen in reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
Frictiereserve	7	67	7	7	7	7
Saldo mutaties reserves Overhead	**7**	**67**	**7**	**7**	**7**	**7**
Gerealiseerde resultaat Overhead	**-1.513**	**-1.513**	**-1.582**	**-1.619**	**-1.680**	**-1.748**

7. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Op basis van een inventarisatie van activiteiten is geconcludeerd dat Stadsregio Parkstad Limburg niet VPB-plichtig is. Dit is bevestigd door de Belastingdienst.

8. Onvoorzien

Er is geen post begroot voor onvoorziene uitgaven.

Het Dagelijks Bestuur is bevoegd de algemene reserve ad € 115.000 als dekkingsmiddel aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter waarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen geautoriseerde budgetten en die kunnen worden aangemerkt als onvoorzienbaar, onvermijdbaar en niet uitstelbaar. Als het Dagelijks Bestuur van deze bevoegdheid gebruik maakt, wordt daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording afgelegd.

9. Mutatie reserves & voorzieningen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beleidsintenties van de reserves en de omvang van de reserves.

Mutatie reserves (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Stortingen in reserves kerntaken:						
- Reserve Ringwegen	197	197	219	241	266	293
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
Totale stortingen	**197**	**197**	**219**	**241**	**266**	**293**
Onttrekkingen aan reserves						
- Reserve Ringwegen	156	156	165	174	186	199
- Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur	0	0	0	0	0	0
- Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
- Organisatie Op Orde	0	0	27	0	0	0
- Frictiereserve	22	82	7	7	7	7
Totale onttrekkingen	**178**	**238**	**198**	**181**	**193**	**206**
Saldo van onttrekkingen en stortingen	**-19**	**41**	**-20**	**-60**	**-73**	**-87**

In bijlage 2 zijn de vermoedelijke saldi en de mutaties van de reserves opgenomen voor de jaren 2023 tot en met 2027 (bedragen x € 1.000).

Reserve Ringwegen

Deze reserve dient ter afdekking van de kapitaallasten van de investeringsbijdrage van € 7,2 miljoen van Parkstad op basis van het bestuursconvenant Binnen- en Buitenring Parkstad Limburg van 15 november 2005. Jaarlijks wordt € 0,4 miljoen bijdrage van de Parkstad gemeentes ontvangen voor de afschrijvingskosten (€ 264.000 per jaar) en de rentekosten van de daarvoor aangegane lening (€ 82.000 voor 2024). Het verschil tussen de bijdragen van de Parkstad gemeenten en de afschrijvingskosten en rentelasten wordt per saldo aan de reserve Buitenring toegevoegd voor de dekking van de afschrijvingskosten na 2030. De reserve is daarmee in 2030 voldoende om de resterende afschrijvingslasten te dekken.

Frictiereserve

De meerjarige frictiekostenbudgetten vanaf 2014 waren modelmatig berekend en gebaseerd op een gelijkmatig gefaseerde afname. De afspraak is dat het verschil tussen de werkelijke kosten en het budget worden verrekend via de reserve frictiegelden. Door de snellere uitstroom van personeel van het Parkstadbureau dan voorzien, is het beroep op het frictiebudget in de afgelopen jaren lager dan het daarvoor beschikbare budget. De stand van de reserve per ultimo 2023 is naar verwachting € 90.000. In 2024 wordt de afschrijving van de verbouwing gedekt uit de frictiereserve. De salarisgarantie conform het Sociaal Plan ad € 15.000 eindigt in 2023 met de voorgenomen implementatie van HR21.
De onttrekking van € 7.000 voor de jaren 2024-2027 betreffen de afschrijving van de verbouwing. Eind 2028 is deze volledig afgeschreven.

Reserve werkbudget Algemeen Bestuur
Bij het instellen van de reserve (12 oktober 2016) is besloten dat de in enig jaar niet bestemde middelen van de werkbudgetten van de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur worden toegevoegd aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur. Dit met als doel deze middelen in het daarop volgende jaar opnieuw te bestemmen voor programmadoeleinden.

Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies en Dagelijks Bestuur
De werkbudgetten van de Bestuurscommissies worden allen bestemd op basis van het jaarplan.
Om aansluiting te vinden met de BBV worden vanuit de balans voor de projecten op basis van het realisatiebeginsel en matchingprincipe de baten en lasten naar rato van de voortgang van het project verantwoord in de exploitatie. Baten en lasten worden in de staat van baten en lasten opgenomen naar rato van de voortgang van het werk. Tekorten en overschotten worden verwerkt in de bestemmingsreserve “Werkbudgetten Bestuurscommissies” c.q. Dagelijks Bestuur. Per saldo is het gerealiseerde resultaat - nihil.

Grensoverschrijdende samenwerking/Reserve Städte Region Aachen / EGTS)
Deze reserve is door de resultaatbestemming jaarrekening 2009 en 2010 gevormd uit budgetoverschotten van de AG Charlemagne (de voorloper naar een EGTS). Het doel is de aanloop naar de vorming van een EGTS mogelijk te maken. In 2015 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 50.000. In 2022 heeft hier geen mutatie op plaatsgevonden. De hoogte van de reserve bedraagt eind 2022 € 7.668. De verwachting is dat deze reserve nog aangesproken gaat worden in de toekomst, maar vooralsnog is deze niet begroot.

Meerjarige ontwikkeling reserves
Aan het begin van 2024 is de verwachte omvang van de bestemmingsreserves € 5,9 miljoen. De reserve Ringwegen is het grootst met een saldo van € 3,8 miljoen.

De toename van de reservepositie na 2022 is vrijwel volledig toe te schrijven aan de netto toevoeging aan de reserve ringwegen. De mutatie in de reserve werkbudgetten is als p.m. opgenomen.

Voorzieningen
In 2022 is een voorziening voor verlofsparen gevormd.

10. Paragrafen

10.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verwachte ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de voorgeschreven financiële kengetallen.

Op 30 november 2011 heeft het Parkstad-bestuur ingestemd met de notitie ‘Risico’s en Weerstandscapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg’. Op 19 december 2011 heeft de Parkstadraad de notitie voor kennisgeving aangenomen. De risiconotitie vormt de basis voor de risicobeheersing. In 2023 is een geactualiseerde concept notitie “Risico’s en Weerstandscapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg” opgesteld. Deze wordt met het DB en AB verder afgestemd.

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de weerstandscapaciteit en de risico’s.
Door beheersmaatregelen afgedekte risico’s (via bijvoorbeeld voorzieningen of verzekeringen of andere maatregelen) hebben geen invloed op het weerstandsvermogen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, stille reserves en incidentele begrotingsruimte. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit onvoorzien structureel en structurele begrotingsruimte. Aangezien SPL geen stille reserves, incidentele begrotingsruimte, onvoorzien structureel en structurele begrotingsruimte heeft, bestaat de weerstandscapaciteit van SPL uit de Algemene Reserve. De post onvoorzien structureel wordt op nihil geschat.

De algemene reserve heeft een omvang van € 115.000. Deze reserve wordt aangehouden voor onvoorziene uitgaven. Het Dagelijks Bestuur is bevoegd de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter, waarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen geautoriseerde budgetten en die kunnen worden aangemerkt als onvoorzienbaar, onvermijdbaar en niet uitstelbaar. Als het Dagelijks Bestuur van deze bevoegdheid gebruik maakt, wordt daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording afgelegd.
Parkstad houdt geen verder eigen vermogen aan als weerstandsvermogen voor niet-structurele financiële risico's, met het oog op de continuïteit van de organisatie en de taakvervulling.
Dit risico wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen gedragen door de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat Parkstad alleen dient te beschikken over enige financiële ruimte om tussentijdse incidentele financiële calamiteiten uit de eigen begroting af te kunnen dekken. Een algemene reserve van € 115.000 voldoet aan dit criterium.
Dat ontslaat het regiobureau niet van de plicht tot een adequaat risicomanagement om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

Risicomanagement handelt over het rationeel beheersen van de risico's. Voorwaarde daarvoor is het op systematische wijze inzicht verkrijgen in de risico's die het regiobureau loopt: de risicoanalyse.

Onderstaande risico's zijn thans onderkend:

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Cyberrisico	PM	PM	PM	Generiek werkt SPL in de cloud bij een externe leverancier die op basis van de genomen continuïteits-maatregelen voldoende maatregelen (o.a. certificering ISO 27001 en NEN 7510) heeft genomen. Daarnaast heeft SPL nog een aantal minder kritische applicaties bij andere leveranciers in de cloud.
Complexiteit van de projecten	0,5	50.000	25.000	De complexiteit van de projecten wordt groter. Denk aan het innovatieve project Inpondmakelaar waar gebruik wordt gemaakt van een revolverend fonds, het grensoverschrijdende project Velocity en de toenemende SISA verantwoording voor specifieke uitkeringen zoals het Volkshuisvestingsfonds. Waar nodig wordt hiervoor juridische en fiscale kennis ingehuurd. In de begroting 2024 is hiervoor k€ 30 opgenomen. Ook voor de interne organisatie heeft dat consequenties. Risico is dat hier additioneel 0,5 fte voor moet worden ingezet.
Ziekte	0,25	100.000	25.000	SPL is niet verzekerd voor het ziekterisico. Ingeval van uitval van kritische functionarissen zal externe ondersteuning ingehuurd moeten worden. De kosten hiervan zijn hoger dan de ziekte-uitkering.
WW	0,25	100.000	25.000	SPL is eigenrisicodrager voor de WW. In het P-budget is normaliter enige ruimte om dit op te vangen. Gezien de beperkte omvang van de organisatie is de wet van de grote getallen voor SPL niet van toepassing. Indien een medewerker langdurig in de WW gaat is dat niet gedekt door de begroting

De berekende omvang van het risico bedraagt € 75.000. De weerstandscapaciteit bedraagt € 115.000. Dit leidt tot een tot een weerstandsratio van 1,5. SPL streeft in principe naar een minimale

weerstandsratio van 1,0. Dit vooral door de risico's zoveel mogelijk te mitigeren. Zoals in bovenstaand aangegeven worden de risico's uiteindelijk gedragen door de deelnemende gemeentes en wordt de genoemde 1,0 gehanteerd als minimale streefwaarde en niet als harde norm.

Financiële kengetallen

In de paragraaf weerstandsvermogen / reserves en voorzieningen en risicobeheersing dient een set van financiële kengetallen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2. Solvabiliteitsratio;
3. Structurele exploitatieruimte;
4. Grondexploitatie
5. Belastingcapaciteit.

De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor Stadsregio Parkstad Limburg niet aan de orde. De drie relevante kengetallen worden hieronder weergegeven op basis van de verwachte balansposities en de voorliggende begroting.

Kengetal	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*	*Begroting 2027*	*Norm*
Netto schuldquote	*54,2%*	*44,4%*	*36,5%*	*28,8%*	*21,3%*	*<100%*
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	*54,2%*	*44,4%*	*36,5%*	*28,8%*	*21,3%*	*<100%*
*Solvabiliteitsratio **	*85,5%*	*89,2%*	*93,9%*	*99,2%*	*100,0%*	*>=20%*
Structurele exploitatie	*0,0%*	*0,0%*	*0,0%*	*0,0%*	*0,0%*	*>=0*

*Gecorrigeerd voor schatkistbankieren. Een groot deel van de kortlopende schulden betreft vooruit ontvangen projectgelden. Deze staan nog op de bankrekening van het schatkistbankieren.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Parkstad ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Dit kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden te delen door de jaarlijkse baten. Ter duiding van het kengetal geeft de VNG aan dat een kengetal boven de 100 een aanleiding voor alertheid is, een waarde boven de 130 is een signaal om in te grijpen. Bij SPL daalt de netto schuldquote de komende jaren als gevolg van de periodieke aflossing op de langlopende lening inzake deelname in de financiering van de Buitenring. Het kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen wijkt niet af van de netto schuldquote, omdat SPL geen leningen heeft verstrekt.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin SPL in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. De solvabiliteitsratio van SPL neemt de komende jaren toe omdat de langlopende schuld periodiek wordt afgelost en de verwachting is dat er verder geen vreemd vermogen aangetrokken hoeft te worden.

Structurele exploitatie

Bij de structurele exploitatieruimte wordt het financiële resultaat gecorrigeerd voor incidentele baten, lasten of mutaties in de reserves. Dit geeft inzicht in de mate waarin de reguliere/ structurele baten de reguliere/ structurele lasten dekken. De structurele exploitatieruimte wordt uitgedrukt als een percentage van de omzet. De begroting van SPL is exact structureel en reëel in evenwicht.

10.2 Financiering

Voor de inrichting en uitvoering van de treasury functie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Onder de treasury functie vallen onder andere het geldstromenbeheer, het saldobeheer, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden en renterisicobeheer. Stadsregio Parkstad Limburg heeft de volgende instrumenten op het gebied van treasury, te weten het treasury statuut en de financieringsparagraaf in de begroting, de bestuursrapportages en het jaarverslag. In het treasury statuut zijn uitgangspunten en kaders opgenomen ten aanzien van het risicobeheer inzake uitgezette gelden, het renterisicobeheer, het koersrisicobeheer, het kredietrisicobeheer, het intern liquiditeitsbeheer en het valutarisicobeheer. Vanaf eind 2013 is door het rijk het Schatkistbankieren ingevoerd, dat als wetswijziging in de wet FIDO is opgenomen. Met de gevolgen van het Schatkistbankieren dient rekening te worden gehouden bij financieringsvraagstukken van de lokale overheid.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is de norm, gesteld in de Wet Fido, voor het maximum bedrag waarmee de Stadsregio de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm bedraagt 8,2 % van het begrotingstotaal volgens de primaire begroting. Het begrotingstotaal bedraagt de totale lasten volgens de begroting inclusief toevoegingen aan reserves.

Berekening Kasgeldlimiet	**2024**
Omvang begroting 2024 (m€)	*4,7*
Toegestane kasgeldlimiet %	*8,2%*
Toegestane kasgeldlimiet 2022	*€ 381.460*

Berekening Kasgeldlimiet 2022 (t-2) (bedragen * € 1.000)	**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
Begrotingstotaal lasten	3.740	3.740	3.740	3.740
Toegestane kasgeldlimiet: 8.2% van het bgrotingstotaal met een minimum van € 300.000	307	307	307	307
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	307	307	307	307
Totaal gemiddelde netto vermogen schuld	-56.636	-54.287	-55.914	-55.618
Ruimte (+) / overschrijding (-)	56.943	54.594	56.221	55.925

Gelet op de liquiditeitspositie van Parkstad zal naar verwachting geen beroep worden gedaan op kasgeldfinanciering.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beoogt het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente en de daarmee samenhangende rentelasten. Een rentelast kan stijgen bij herfinanciering of renteherziening van een lening. In de periode van 2024 tot en met 2027 worden geen renteherziening of herfinanciering van lopende leningen dan wel nieuwe financieringen verwacht. SPL zal in 2023 en de daaropvolgende jaren de renterisiconorm dus niet overschrijden.

De vaste schuld van SPL heeft uitsluitend betrekking op de voorfinanciering van de Buitenring. De omvang van de lening is per 1-1-2024 € 2,1 miljoen en daalt in de periode tot ultimo 2027 tot € 0,7 miljoen. De renterisiconorm wordt berekend over de vaste schuld.

Berekening Renterisiconorm	2023 na voor-gestelde wijiziging	2024	2025	2026	2027
Renteherzieningen	€ 0,0 miljoen	€ 0,0 miljoen	€ 0,0 miljoen	€ 0,0 miljoen	€ 0,0 miljoen
Aflossingen	€ 0,3 miljoen	€ 0,3 miljoen	€ 0,3 miljoen	€ 0,3 miljoen	€ 0,3 miljoen
Totaal renterisico	**€ 0,3 miljoen**	**€ 0,3 miljoen**	**€ 0,3 miljoen**	**€ 0,3 miljoen**	**€ 0,3 miljoen**
Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	€ 0,9 miljoen	€ 0,9 miljoen	€ 0,9 miljoen	€ 1,0 miljoen	€ 1,0 miljoen
Ruimte onder renterisiconorm (norm minus risico)	€ 0,6 miljoen	€ 0,6 miljoen	€ 0,6 miljoen	€ 0,7 miljoen	€ 0,7miljoen

Gelet op het feit dat in 2024 geen sprake is van herfinanciering of renteherziening is de renterisiconorm voor Parkstad louter van theoretisch belang.

Schatkistbankieren
SPL maakt gebruik van Schatkistbankieren. Het prudent beleid met betrekking tot uitzettingen, zoals is opgenomen in het treasury statuut, bestaat uit het uitvoeren van het Schatkistbankieren.
Alle liquide middelen worden dagelijks door de Schatkist afgeroomd. De maximaal toegestane liquiditeit op de eigen rekening van Parkstad in 2024 is als gevolg van de regels van het Schatkistbankieren € 1.000.000. Een dergelijk bedrag is nodig voor het reguliere betalingsverkeer en kan niet rentedragend worden uitgezet.

Rentebaten
De renteopbrengst van een eventueel ‘spaarsaldo’ bij de schatkist was de afgelopen jaren nagenoeg nihil. Vanaf Q3 2022 krijgt SPL weer een rentevergoeding. In deze begroting is in de baten en lasten geen rentebate opgenomen omdat de hoogte ervan op voorhand lastig is vast te stellen door de fluctuerende rente en uitstaande bedragen. Eventuele rentebaten zullen toegerekend worden aan de programma’s waar ze betrekking op hebben en dus toegevoegd worden aan de programmagelden.

EMU-Saldo

Het EMU-saldo (rekeningsaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (de Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden dienen het EMU-saldo te berekenen, zodat op macro niveau het EMU saldo voor Nederland kan worden bepaald. Het EMU saldo van de Stadsregio Parkstad Limburg voor de begroting 2024 is in het volgende overzicht berekend.

	EMU Saldo (bedragen x € 1,000)	2023 na voor-gestelde wijziging	2024	2025	2026	2027
+1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17).	-41	20	60	73	87
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	5	5	5	5	5
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie.	13	13	13	13	13
-4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	0	0	0	0	0
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	0	0	0	0	0
+6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord.	0	0	0	0	0
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	0	0	0	0	0
+8	Baten bouwgrondexploitatie (niet op de exploitatie verantwoord).	0	0	0	0	0
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	0	0	0	0	0
-10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten).	0	0	0	0	0
-11	Verkoop van effecten (verwachte boekwinst).	0	0	0	0	0
	Berekend EMU saldo	**-23**	**38**	**78**	**91**	**105**

10.3 Openbaarheidsparagraaf

De Wet Open Overheid (Woo) vergroot voor iedereen de toegang tot overheidsinformatie, bevordert de actieve openbaarmaking en actualiseert de regels voor openheid en openbaarheid. De verplichting tot actieve openbaarmaking wordt gefaseerd ingevoerd (bij Koninklijk Besluit), om organisaties de tijd te geven de openbaarmaking van deze categorieën in te richten.
Vanaf medio 2023 breidt SPL het aantal document- en informatiecategorieën, dat actief openbaar wordt gemaakt, jaarlijks uit. Daarnaast is SPL druk doende om de documentaire informatievoorziening binnen de organisatie te professionaliseren, om er voor te zorgen dat informatie vindbaar, uitwisselbaar, te ontsluiten en te archiveren is.
In de Woo is opgenomen dat alle overheidsinformatie uiteindelijk verplicht gepubliceerd moet worden op een landelijk platform. Het is nog onduidelijk wanneer dit landelijk platform dermate ontwikkeld is dat bestuursorganen zich erop kunnen aansluiten. Vooruitlopend op dit landelijk platform, zal SPL informatie publiceren op haar website.

Geconsolideerde begroting

11.1 Vermoedelijke geconsolideerde balans

Activa	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	31/01/2025	31/12/2026	31/12/2027
Bedragen x € 1.000,-						
Vaste Activa	**6.475**	**6.204**	**5.933**	**5.662**	**5.390**	**5.119**
Immateriële Vaste activa	**6.412**	**6.148**	**5.883**	**5.619**	**5.355**	**5.091**
Bijdragen aan activa eigendom van derden	6.412	6.148	5.883	5.619	5.355	5.091
Materiële Vaste activa	**63**	**56**	**49**	**42**	**35**	**28**
Investeringen met een economisch nut	63	56	49	42	35	28
Vlottende Activa	**56.590**	**56.438**	**56.431**	**56.453**	**56.474**	**56.496**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**56.338**	**56.187**	**56.180**	**56.201**	**56.223**	**56.244**
Vorderingen op openbare lichamen	532	532	532	532	532	532
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	55.807	55.655	55.649	55.670	55.691	55.713
Overige vorderingen	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**
Kassaldi	1	1	1	1	1	1
Banksaldi	7	7	7	7	7	7
Overlopende activa	**244**	**244**	**244**	**244**	**244**	**244**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:						
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	0	0	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	244	244	244	244	244	244
Totaal Activa	**63.065**	**62.642**	**62.364**	**62.114**	**61.864**	**61.615**

Passiva	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	31/01/2025	31/12/2026	31/12/2027
Bedragen x € 1.000,-						
Vaste Passiva	**8.733**	**8.311**	**8.033**	**7.783**	**7.533**	**7.284**
Eigen vermogen	**6.355**	**5.933**	**5.953**	**6.013**	**6.086**	**6.174**
Algemene Reserve	115	115	115	115	115	115
Bestemmingsreserves	5.898	5.818	5.838	5.898	5.972	6.059
Gerealiseerde resultaat	343	0	0	0	0	0
Voorzieningen	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
Voorziening verlofsparen	13	13	13	13	13	13
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**2.365**	**2.365**	**2.067**	**1.757**	**1.434**	**1.097**
Onderhandse leningen van:						
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.365	2.365	2.067	1.757	1.434	1.097
Vlottende Passiva	**54.332**	**54.332**	**54.332**	**54.332**	**54.332**	**54.332**
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**650**	**650**	**650**	**650**	**650**	***650***
Banksaldi	197	197	197	197	197	197
Overige schulden	453	453	453	453	453	453
Overlopende Passiva	**53.683**	**53.683**	**53.683**	**53.683**	**53.683**	**53.683**
Verplichtingen die in een begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	510	510	510	510	510	510
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:						
- Europese Overheidslichamen	23	23	23	23	23	23
- Het Rijk	502	502	502	502	502	502
- Overige Nederlandse overheidslichamen	403	403	403	403	403	403
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	52.244	52.244	52.244	52.244	52.244	52.244
Totaal Passiva	**63.065**	**62.642**	**62.365**	**62.115**	**61.865**	**61.615**

11.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening

De programma's en onderdelen bij elkaar opgeteld geeft de geconsolideerde begroting 2023 en de meerjarenramingen voor 2025-2027. De geconsolideerde begroting 2024 is het budgetniveau dat het Algemeen Bestuur vaststelt bij de vaststelling van de begroting 2024.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Initiële begroting 2023	Na voorgenomen 1st begrotigings-wijziging 2023	2024	2025	2026	2027
Lasten programma's						
Programma kerntaken	2.822	2.822	3.043	3.132	3.222	3.316
Programma flexibele schil	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totale lasten programma's	**2.822**	**2.822**	**3.043**	**3.132**	**3.222**	**3.316**
Baten programma's						
Programma kerntaken	0	0	0	0	0	0
Programma flexibele schil	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Totale baten programma's	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Gerealiseerde saldo van baten en lasten op de programma's	**-2.822**	**-2.822**	**-3.043**	**-3.132**	**-3.222**	**-3.316**
Lasten divers:						
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Overhead	1.520	1.580	1.589	1.626	1.687	1.755
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totale lasten divers	**1.520**	**1.580**	**1.589**	**1.626**	**1.687**	**1.755**
Baten divers:						
Algemene dekkingsmiddelen	4.361	4.361	4.652	4.818	4.983	5.159
Overhead	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totale baten divers	**4.361**	**4.361**	**4.652**	**4.818**	**4.983**	**5.159**
Gerealiseerde saldo van baten en lasten divers	**2.841**	**2.781**	**3.063**	**3.192**	**3.295**	**3.404**
Gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten	**19**	**-41**	**20**	**60**	**73**	**87**
Stortingen in reserves kerntaken:						
Reserve Ringwegen	197	197	219	241	266	293
Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
Totale storting in de reserves (last)	**197**	**197**	**219**	**241**	**266**	**293**
Onttrekkingen aan reserves kerntaken:						
Reserve Ringwegen	156	156	165	174	186	199
Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur	0	0	0	0	0	0
Reserve werkbudgetten Bestuurscommissies	0	0	0	0	0	0
Frictiereserve	15	15	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves overhead:						
Organisatie Op Orde			27			
Frictiereserve	7	67	7	7	7	7
Totale onttrekking aan de reserves (baten)	**178**	**238**	**198**	**181**	**193**	**206**
Saldo mutaties reserves	**-19**	**41**	**-20**	**-60**	**-73**	**-87**
Gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Verdeling van middelen (via balans)			**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Bestemming regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Saldo						

Verdeling van middelen (via balans)			**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Bijdragen regionale initiatieven	1.076	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

11.3 Overzicht incidentele baten en lasten

De begroting van SPL is structureel in evenwicht.

Presentatie structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1000)	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	20	60	73	87
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-20	-60	-73	-87
Begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	**0**	**0**	**0**	**0**
Structureel begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**

De commissie BBV heeft in 2018 de “Notitie structurele en incidentele baten en lasten’ gepubliceerd.
De toezichthouders van de twaalf provincies hebben de notitie van de Commissie BBV verder verduidelijkt door de handreiking ‘Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten’ in het derde kwartaal van 2021 te publiceren. Deze handreiking geldt ook voor GR-en onder toezicht van Gedeputeerde Staten.
In het algemeen geldt dat een GR structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele baten en lasten zijn dus de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen moeten inzichtelijk gemaakt worden in het verplichte overzicht van incidentele baten en lasten. Voor elke post is een toelichting vereist.

De extra baten en lasten die samenhangen met de realisatie van projecten - niet zijnde werkbudget ontvangen door de Parkstad gemeenten - zijn dus incidenteel van aard. Dit betreft een belangrijk deel van het activiteitenniveau van Parkstad. Indien extra middelen beschikbaar komen, worden de extra baten en lasten via een tussentijdse begrotingswijziging (bij voorkeur via de bestuursrapportage) opgenomen in de begroting. Door de wijze van boekhoudkundige verwerking van deze projecten zal het eventuele geprognosticeerde resultaat op deze projecten nihil zijn.

Overzicht incidentele lasten en baten (bedragen x 1000)	2024	2025	2026	2027
Ontrekking frictiereserve en reserve organisatie op orde	-34	-7	-7	-7
Incidentele baten	**-34**	**-7**	**-7**	**-7**
Verbouwing (afschrijving)	7	7	7	7
Inrichten digitale handtekening en inkoopman. + archief '16-'23	27			
Incidentele lasten	**34**	**7**	**7**	**7**
Totaal overzicht incidentelen laste en baten	**0**	**0**	**0**	**0**

De incidentele baten en lasten die niet samenhangen met projecten betreffen:
- Onttrekking frictiereserve. De onttrekking van de frictiereserve is in lijn met de afschrijving van de incidentele verbouwing.
- De afschrijving van incidentele verbouwing. In 2028 is deze verbouwing volledig afgeschreven.

SPL maakt gebruik van een bestemmingsreserve ter dekking van kapitaalslasten die uit activering van de investering voor de Ringwegen voorkomen. Onttrekkingen hieraan mogen, mits aan de voorwaarden voldaan, als structureel worden aangemerkt in onderstaand overzicht van structurele reservemutaties.

Overzicht structurele reservemutaties	2024	2025	2026	2027
Reserve Ringwegen	-197	-219	-241	-266
Totaal stortingen	-197	-219	-241	-266
Reserve Ringewegen	156	165	174	186
Totaal onttrekkingen	156	165	174	186
Totaal reservemutaties	**-41**	**-54**	**-67**	**-80**

Het Algemeen Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur;

gelet op het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg in samenhang met de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeentewet;

besluit:

De begroting 2024 en de meerjarenramingen 2025-2027 van de Stadsregio Parkstad Limburg vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van .. …. 2023.

drs. P.M. Bertholet
secretaris

drs. R. Wever
voorzitter.

DB 08 februari 2023
Bijlage 4.2.1

Bijlage 1 Kadernota 2024

KADERNOTA Begroting 2024 Stadsregio Parkstad Limburg
(Algemene financiële en beleidsmatige kaders 2024-2027)

Inleiding
Met ingang van 2015 is het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht (Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen, 9 juli 2014) algemene financiële en beleidsmatige kaders op te stellen, een zogenaamde Kadernota. Het doel van de Kadernota is om de betrokken gemeenteraden tijdig (vóór 30 april) over deze kaders te informeren, zodat raden tijdig (afzonderlijk of gezamenlijk) kunnen inspelen op het uitbrengen van een zienswijze bij de ontwerpbegroting. De kadernota moet een indicatie geven over de hoogte van de gemeentelijke bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie.[1]

De samenwerking en governance binnen Stadsregio Parkstad Limburg

Samenwerking
De uitgangspunten voor de regionale samenwerking binnen de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg (verder te noemen GR) zijn gebaseerd op de besluitvorming door de raden van de zeven deelnemende gemeenten in april 2021.

De uitgangspunten voor de regionale samenwerking betreffen de (nieuwe) strategische agenda, de bestuurlijke inrichting, het Regiobureau en de met deze samenwerking samenhangende financiën. De samenwerking verloopt via twee sporen, namelijk via de kernagenda samenwerking en via de flexibele samenwerking (flexibele schil), waarmee uiting wordt gegeven aan het centrale uitgangspunt van elkaar binden waar dat nodig is en flexibel zijn waar dat kan, uitgaande van de kracht van de "coalition of willing".

Governance
De regionale samenwerking Stadsregio Parkstad Limburg krijgt vorm via een gemeenschappelijke regeling van de 7 colleges. Deze bestaat uit het Dagelijks Bestuur (zijnde de 7 burgemeesters van de deelnemende gemeenten), het Algemeen Bestuur (zijnde het DB + 7 wethouders) en de thematische Bestuurscommissies (bestaande uit de betreffende portefeuillehouders). Deze constructie is een antwoord op het vraagstuk van de democratische legitimatie van het regiobestuur, aangezien de reguliere verantwoordingslijnen gehandhaafd blijven. De vertegenwoordigers in de bestuurlijke gremia leggen immers verantwoording af aan het eigen college en de eigen raad.

Het Dagelijks Bestuur heeft algemene taken op het terrein van regionale samenwerking. Het is verantwoordelijk voor het Parkstad Bureau (P&O, financiën en organisatie), organisatie van de bestuurlijke samenwerking (Governance), grensoverschrijdende samenwerking en verdeling van middelen. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur de verantwoordelijkheid voor het leggen van dwarsverbanden en het initiëren/uitvoeren van overkoepelende activiteiten (bestuurscommissies-overstijgende onderwerpen).

In de regionale samenwerking is er een cruciale rol weggelegd voor de bestuurscommissies (BC' s), samengesteld uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. De bestuurscommissies zijn gegroepeerd rondom de zes kernthema's:
- Wonen en Herstructurering
- Ruimte en Mobiliteit
- Duurzaamheid
- Economie en Toerisme

[1] Het staat de gemeenteraden wel vrij om aan de hand van de kadernota te beraadslagen en de resultaten daarvan als richtlijn voor het opstellen van de begroting mee te geven aan de vertegenwoordiger in het dagelijks bestuur c.q. kenbaar te maken bij het bestuur van Parkstad

- Sociaal Economische Structuurversterking
- Grensoverschrijdende Samenwerking (thema GROS valt onder het Dagelijks Bestuur).

Binnen deze thema's wordt gewerkt aan verschillende soorten taken:

1. Platform voor bestuurlijke afstemming
2. Regionale beleidsontwikkeling
3. Programma ontwikkeling
4. Monitoring en instrumentontwikkeling

Het regiobureau faciliteert het Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur en de Bestuurscommissies, zowel inhoudelijk als logistiek en heeft daarvoor structureel middelen beschikbaar via de regiobijdragen.

Ontwikkelingen die van invloed (kunnen) zijn op de taakopdracht aan Stadsregio Parkstad Limburg (SPL) in 2023

1. De afgelopen jaren is veel gepresteerd. Hieruit blijkt dat samenwerken loont. Voorbeelden hiervan zijn IBA Parkstad, Regiodeal 2019-2022 en het Volkshuisvestingsfonds (VHF).
2. De opgave is :
    a. groter
        - aanpak sociaal economische achterstanden/brede welvaart blijft en wordt opgevoerd en vraagt om integraliteit. Wat is opgestart wordt nu in uitvoering gebracht.
        - grote transities zoals de energietransitie
        - meer dan in het verleden kansen benutten, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar. Verder wordt vanuit het Rijk verwacht dat er gebiedsgerichte inzet komt voor de stedelijke vernieuwingsgebieden en de grens- en krimpregio's. Voor beiden worden financiële middelen verwacht.
    b. complexer (integraler en grensoverschrijdend)
3. Nieuwe strategische agenda
4. Meer geld dan ooit voor de realisatie van de strategische agenda
5. Voortzetting Regio Deal: Het is van groot belang om de ingezette lijn via de Regio Deal 2019-2022 voort te zetten, om daarmee een trendbreuk te realiseren in de samenhangende problematiek waarmee de regio kampt. Om die reden is in november 2022 door Stadsregio Parkstad Limburg, een aanvraag bij het Rijk ingediend voor Regio Deal 2023-2025. Het voorstel bedraagt het maximaal beschikbare bedrag van €40 miljoen. Vanuit de regio wordt minimaal eenzelfde bijdrage geleverd en is men actief opzoek naar meekoppelkansen die de bijdrage nog verder kunnen verhogen. Deze ontwikkelingen vergroten de opgave in omvang en complexiteit voor Stadsregio Parkstad Limburg. Hiermee zullen procesgeld en personele kosten gemoeid zijn.
6. Water en klimaatadaptatie: In 2023 worden, mits invulling kan worden gegeven aan de door het DB gestelde randvoorwaarden (zie DB besluit d.d. 23 november 2022), de thema's water en klimaatadaptatie toegevoegd aan de bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit. Deze thema's zijn momenteel belegd bij het Samenwerkingsverband Water Parkstad Limburg (SWPL) en worden op verzoek van die netwerksamenwerking toegevoegd, in eerste instantie middels het construct 'coalition of the willing' en vervolgens via een wijziging van de GR. Het SWPL bestaat uit de zeven Parkstadgemeenten, het Waterschap Limburg, het Waterschapsbedrijf Limburg en WML. De financiële middelen à € 297.000 worden na de overdracht door deze partijen gezamenlijk (90% gemeenten; 10% waterpartijen) en structureel ter beschikking gesteld aan de Stadsregio. Uit deze middelen worden personele inzet (inschatting 2 FTE) en werkbudget gefinancierd. Door het onderbrengen van de thema's bij de Stadsregio, kan de inhoudelijke verbinding worden gelegd met de thema's die momenteel al bij de Stadsregio belegd zijn. Het onderbrengen van de thema's bij de BC RuMo sluit aan bij de richting die de Rijksoverheid is ingeslagen, waarbij de ondergrond meer structurerend wordt voor de ruimtelijke ontwikkeling, zoals verwoord in de kabinetsbrief 'Water en bodem sturend'.
7. Energietransitie: Eind 2022 heeft het kabinet aangekondigd dat het tot en met 2030 structureel middelen aan gemeenten ter beschikking zal stellen om uitvoering te kunnen geven aan energie- en klimaatbeleid. Parkstad-breed gaat het hierbij om een bedrag van ruim €5,1 miljoen voor 2023. Dit bedrag zal naar schatting oplopen tot een jaarlijkse bijdrage van tussen de €8 miljoen en €10 miljoen euro. Middelen in de vorm van een

specifieke uitkering (SPUK) dienen exclusief ter beschikking te worden gesteld om personele uitbreiding en hiermee gepaarde materiële lasten te bekostigen. Dit besluit is dan ook conform het advies van de Raad van Openbaar Bestuur om uitvoeringskracht van gemeenten te versterken om doelstellingen van het Klimaatakkoord te kunnen behalen. Uniek voor Parkstad-gemeenten is de beschikking over een regionaal bureau. Dit maakt dat uitvoeringskracht zowel op regionaal als op gemeentelijk niveau kan worden gerealiseerd. In 2023 moet blijken hoe gelden aangewend kunnen worden voor regionale maar vooral ook voor gemeentelijke versterking.

8. Er is een tendens waarneembaar dat meer taken op regionaal niveau opgepakt worden. Voorbeelden van deze tendens zijn de ontwikkelingen rondom water- en klimaatadaptatie zoals benoemd bij voorgaande punten (6 en 7). Dit maakt de workload groter en complexer, hetgeen een groot beroep doet op organisatie- en uitvoeringskracht van betrokken partijen. In dat kader is in een eerder stadium opdracht gegeven aan de secretarissen van de Parkstadgemeenten, de directeur van IBA en de directeur van SPL om advies uit te brengen over de organisatiekracht van de gemeenten.

Daarnaast zijn c.q. komen er fondsen/geldstromen die nieuwe mogelijkheden/kansen voor Parkstad (kunnen) bieden.
Op nationaal niveau o.a. het Volkshuisvestingsfonds: hiervoor heeft Parkstad onlangs € 36 miljoen toegekend en uitgekeerd gekregen door het Rijk; de Woningbouw-impuls; het RFF fonds, het EZK-retailfonds; kansenongelijkheid onderwijs en op Europees niveau o.a. Green Deal en Bauhaus.

Tenslotte zijn er nog de bestaande projecten zoals:

- Regio Deal 2019-2022: in november 2021 is nagenoeg de volledige € 40 miljoen geprogrammeerd. Hiermee zijn projecten gestart die op termijn het verschil moeten maken; in gezondheid, arbeidsdeelname, kansengelijkheid voor schoolgaande kinderen, wonen, leefbaarheid, veiligheid en voorzieningen. De focus zal in 2023 en verder, met name liggen bij de verdere uitvoering van de projecten.
- De huidige decentralisatie-uitkering (DU) bevolkingsdaling (€ 3,9 miljoen per jaar voor de periode 2016-2020, waarvan 75% regionaal wordt ingezet) liep door tot 2020 en was gekoppeld aan het nationale Actieplan Bevolkingsdaling. In 2020 heeft door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een evaluatie van het programma bevolkingsdaling plaatsgevonden, waarin de DU bevolkingsdaling is meegenomen. Hierdoor is de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling met een jaar verlengd tot en met 2021. In 2022 zijn de middelen voor bevolkingsdaling ter beschikking gesteld middels een specifieke uitkering (SPUK). De middelen lopen per 1 januari 2023 definitief af.

Dit alles zal een aanzienlijk werkpakket met zich meebrengen.

*Algemene **beleidsmatige** kaders 2024 - 2027*

Voor de begroting 2024 en de daarop volgende jaren worden in lijn daarmee de volgende algemene beleidsmatige kaders gehanteerd:

1. Activiteiten van Parkstad gericht op de realisering van de speerpunten die zijn ontleend aan de (nieuwe) Strategische agenda.
2. Voor het Regiobureau is het een topprioriteit om – naast het beleidsinhoudelijk uitvoering geven aan de kernthema's - de Bestuurscommissies te ondersteunen en de samenwerking binnen en buiten Parkstad te faciliteren.
3. Het Regiobureau wordt in toenemende mate gevraagd de uitvoering van Parkstadbeleid voor te bereiden en te faciliteren. Dit past in de visie van Parkstad om van beleid een succes te maken. Bij de uitvoering van beleid wordt nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden van cofinanciering.
4. Veranderingen van buitenaf die relevant zijn voor de kerntaken van Parkstad worden door het Regiobureau met de beschikbare capaciteit opgepakt en door vertaald in de ondersteuning aan de Bestuurscommissies, het Dagelijks Bestuur en aan de gemeenten. Deze ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op en hebben veel impact.

*De algemene **financiële** kaders 2024-2027*
Omvang van het Bureau:

Tabel: Ontwikkeling bezetting Parkstad Limburg in fte (structureel)

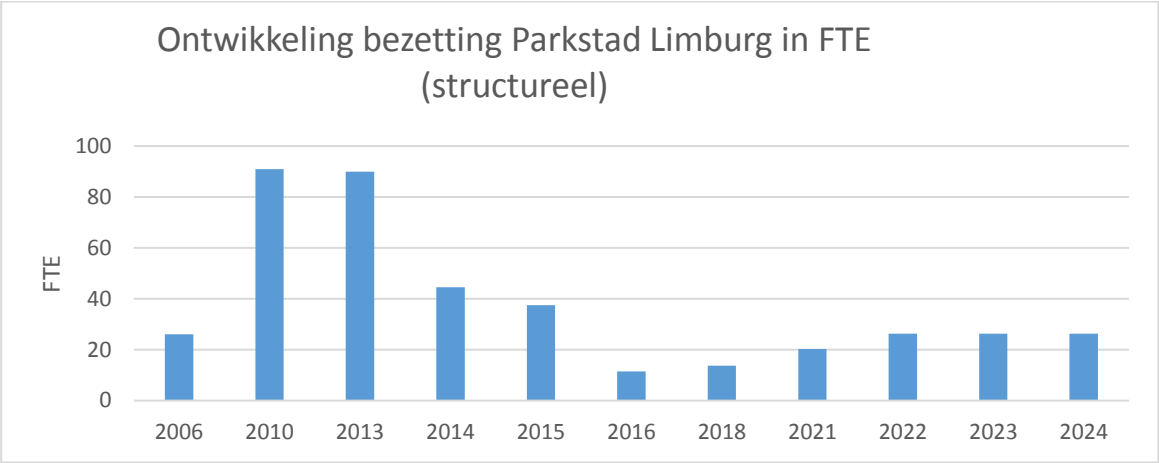

Van 2010 tot en met 2013 maakten de GBRD en BAG/GEO onderdeel uit van de Parkstad Limburg formatie. Vanaf 2014 alleen nog BAG/GEO. Vanaf 2016 bestaat de bezetting enkel uit Parkstad Limburg.

Per 1 juli 2021 zijn er 3 fte naar aanleiding van de Takendiscussie bijgekomen. Daarnaast-zijn via het aanbod van de gemeente Heerlen in 2021 2 programmamanagers (Economie en Toerisme, SES) en 1 programmamedewerker GROS aangetrokken (€ 337.796 per jaar), die aan de lat staan voor de aanpak van de complexe opgaven waarvoor Parkstad staat.

Parkstadbegroting: in € 1 miljoen.

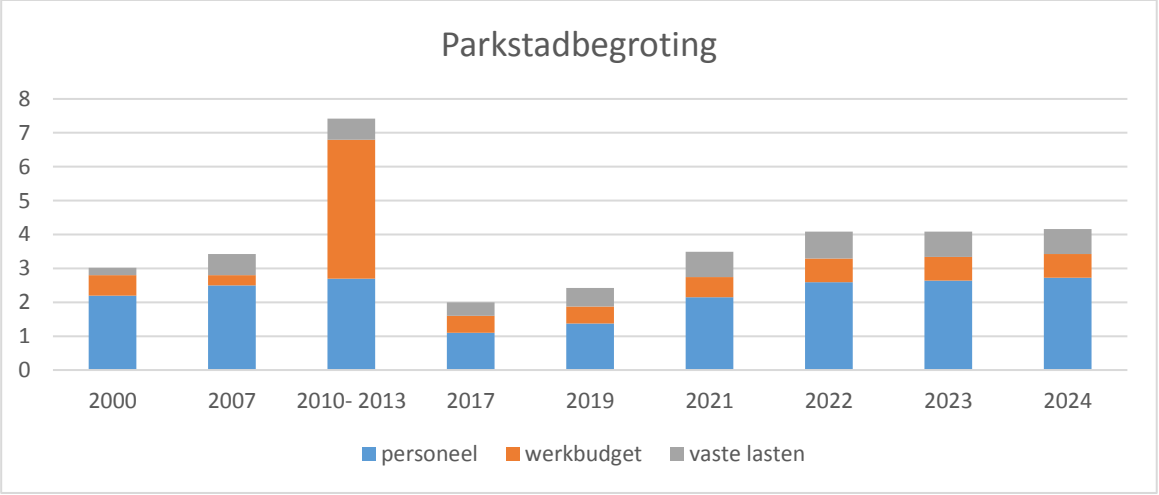

1. Voor de uitvoering van de kerntaken is een structureel werkbudget beschikbaar van structureel € 720.000 per jaar.
2. In de begroting 2024 is het werkbudget ongesplitst. Op basis van het Jaarplan 2024 verdeelt het Algemeen Bestuur het werkbudget over de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur.
3. In de begroting is een bedrag van € 40.000 per jaar voor lobby inzake subsidieverwerving opgenomen.
4. De langlopende verplichting Buitenring van structureel € 400.000 per jaar maakt deel uit van de begroting. Deze verplichting loopt door tot en met 2030.

5. Het Regiobureau is belast met de voorbereiding en uitvoering van de kerntaken. Voor de uitvoering van kerntaken beschikt het Regiobureau over een vaste bezetting van 26,3 fte.
6. Voor personele capaciteit die nodig is voor de uitvoering van projecten met een tijdelijke (co)financiering wordt (beperkt) gebruik gemaakt flexibele contracten.
7. De prijsindexering van de materiële kosten (2024; 2,4%) en de salariskosten (2024; 3.9%) is gebaseerd op de prognose volgens de meest recente circulaire (september) van de algemene uitkering. De aanpassing van de regiobijdragen voor deze kostenstijging is onvermijdelijk.
8. In 2023 zal een functiewaarderingstraject (HR 21) worden uitgevoerd. Na de reorganisatie in 2014 is de organisatie afgeslankt en heeft er een onafhankelijk functiewaarderingstraject plaatsgevonden en zijn de functies afgeschaald. Nu is de situatie vergelijkbaar met de situatie van voor 2014 en is een functiewaarderingstraject weer opportuun.
   Uitgaande van 1 januari 2023 als ingangsdatum van HR21 zullen indicatief de financiële consequenties in het eerste jaar maximaal € 55.000 bedragen (waarvan € 15.000 reeds voorzien is middels een beroep op de frictiereserve). Eenmalig kunnen de kosten voor 2023 door het Regiobureau gedekt worden uit incidentele middelen. Voor de jaren na 2023 is een verhoging van de bijdragen van de gemeenten noodzakelijk om de effecten van HR21 op te vangen. Aangezien betreffende functiehouders pas in de loop van meerdere jaren in het maximum van hun nieuwe functieschaal worden ingepast, is het voorstel om de gemeentelijke bijdragen op basis van een reële inschatting te laten ingroeien tot de benodigde structurele maximale jaarlijkse bijdrage van €200.000 (vanaf 2027). Op basis van dit ingroeimodel is de structurele stijging van de personeelsbegroting voor 2024 ten opzichte van 2023 indicatief € 80.000.
9. In 2024 wordt een beroep gedaan op de frictiereserve van € 15.000 voor de extra loonkosten (€ 15.000) van 1 medewerker, die op basis van het Sociaal Plan 2014 salaris betaald krijgt op grond van de functie en bijbehorende waardering van voor de transitie. De kosten lopen door tot en met 2026. Indien het functiewaarderingstraject (HR21) wordt goedgekeurd in de loop van 2023 zal vanaf 2024 geen beroep meer worden gedaan op de frictiereserve voor deze extra loonkosten.
10. Ten tijde van de vierde begrotingswijziging 2022 is aangegeven dat Stadsregio Parkstad Limburg in gesprek is met de verhuurder over de stijging van de nutskosten. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend maar het is aannemelijk dat voor begrotingsjaar 2023 e.v. eveneens een stijging van de nutskosten is te verwachten. Op basis van de laatst afgegeven tarieven door de verhuurder, omhelst dit mogelijk een bedrag tot €50.000. Daarnaast heeft de verhuurder aangegeven dat de huurprijs voor de gehuurde kantoorruimte, voor 2023 met 10% zal stijgen. De impact van deze stijging bedraagt € 10.000 conform de beschikbare informatie in januari 2023. Stadsregio Parkstad Limburg is nog in overleg met de verhuurder, zodra er concreet zicht is op de exacte stijging van huur- en nutskosten in 2023, zal hiervoor een begrotingswijziging voorgelegd worden.
11. In verband met de ingang van de CAO SGO 2022 krijgen medewerkers de mogelijkheid spaarverlof op te bouwen. Voor de financiële verplichtingen die hieruit voortvloeien heeft Stadsregio Parkstad Limburg een voorziening verlofsparen ingesteld. Medewerkers kunnen in 2023 opnieuw kiezen of zij bovenwettelijk verlof om willen zetten in spaarverlof. De opbouw wordt geraamd op maximaal € 45.000. Later in 2023 zal een uitvraag plaatsvinden om deze geraamde opbouw te concretiseren. Op basis van deze uitvraag volgt mogelijk een begrotingswijziging.
12. Parkstad heeft een sluitende begroting. De bijdragen van de gemeenten daarin zijn opgebouwd uit twee delen; deze zijn voor 2024:
    a. Een bedrag van € 4.362.000 voor de kerntaken, de verplichting buitenring en de bedrijfsvoering;
       De algemene lijn die binnen Parkstad wordt gevolgd en jaren geleden als dusdanig is overeengekomen en wordt nageleefd is dat gelden die vrijvallen bij de bedrijfsvoering in beginsel (op basis van de reguliere verdeelsleutel) terugvloeien naar de gemeenten. Gelden die vrijvallen bij projecten of anderszins middelen van de bestuurscommissies/het DB blijven beschikbaar voor Parkstad en vloeien niet terug naar de gemeenten.
    b. Een bedrag van € 1.095.000 voor Regionale Initiatieven.

De financiële consequenties van bovenstaande ontwikkelingen bij punten 10 en 11 maken geen onderdeel uit van de samenvatting financieel beeld 2024-2027 op de volgende pagina. Deze ontwikkelingen bij punt 10 en 11 zijn op dit moment niet exact in te schatten.

Samenvatting financieel beeld 2024-2027

Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Werkbudget kernactiviteiten	700	720	720	720	720
Lobby inzake subsidieverwerving	40	40	40	40	40
Cofinanciering door derden van projecten kernactiviteiten/projectlasten	pm	pm	pm	pm	pm
Afschrijvingen buitenring	264	264	264	264	264
Financieringskosten buitenring	95	82	69	55	42
Flexibele schil / Grensoverschrijdende samenwerking	50	0	0	0	0
Loonkosten formatie	2.627	2.849	2.999	3.149	3.303
Tijdelijke frictiekosten sociaal plan	15	0	0	0	0
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting	544	352	361	368	375
Afschrijvingskosten verbouwing	7	7	7	7	7
Totaal materiële kosten bedrijfsvoering	*551*	*359*	*368*	*375*	*382*
Totaal lasten	**4.342**	**4.315**	**4.460**	**4.602**	**4.751**
Bijdragen deelnemende gemeenten conform Kadernota	3.955	3.992	4.141	4.289	4.439
Bijdrage gemeente Heerlen takendiscussie	356	370	378	386	399
Totaal bijdragen deelnemende gemeenten	*4.311*	*4.362*	*4.519*	*4.675*	*4.838*
Bijdragen gemeenten flexibele schil / Grensoverschrijdende samenwerking	50	0	0	0	0
Cofinanciering door derden van projecten kernactiviteiten/projectbaten	pm	pm	pm	pm	pm
Totaal baten	**4.361**	**4.362**	**4.519**	**4.675**	**4.838**
Exploitatieresultaat	**19**	**47**	**59**	**73**	**87**
Stortingen in reserves:					
Reserve Ringwegen	197	400	400	400	400
Onttrekkingen aan reserves:					
Reserve Ringwegen	156	346	333	319	306
Frictiereserve	22	7	7	7	7
Begrotingsresultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Verdeling van middelen (via balans)	2023	2024	2025	2026	2027
Regionale initiatieven	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Bijdragen regionale initiatieven	1.076	1.095	1.114	1.134	1.154
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Projecten per 1 november 2022 bedragen * € 1.000 Betreft reeds ontvangen bedragen minus de uitgegeven bedragen oftewel nog te realiseren projecten	**01/11/2022**
Businesscases Herstructurering	4
Projecten Bestuurscommissie RuMo	174
Projecten Bestuurscommissie Duurzaamheid	599
Projecten Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	39.769
Projecten Bestuurscommissie Economie en Toerisme	431
Projecten Bestuurscommissie Sociaal Economische Structuurversterking	159
Projecten Regiofonds	227
Projecten Dagelijks Bestuur / GROS / Projecten DU-Bevolkingsdaling	3.603
Projecten Regio Deal	8.878
Projecten BDU	16
Totaal	**53.860**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat Stadregio Parkstad Limburg als relatief kleine organisatie met een beperkte staat van baten en lasten een groot bedrag aan projecten onder handen heeft.

Bijlage 2 Vermoedelijke saldi en mutaties reserves 2023-2027

In onderstaande tabel zijn de vermoedelijke saldi en de mutaties van de reserves opgenomen voor de jaren 2023 tot en met 2027 (bedragen x € 1.000) voor resultaatbestemming 2022.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Vermoedelijke mutaties		Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
		Toevoeging	Onttrekking			
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	0	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Egalisatie frictiekosten Parkstad	172		82			90
Ringwegen	3.790	197			156	3.831
Städte Region Aachen / EGTS	8					8
Stortplaatsen	65					65
Werkbudget Algemeen Bestuur	13					13
Werkbudget Dagelijks Bestuur	281					281
Werkbudget Bestuurscomm. SES	20					20
Werkbudget GROS	15					15
Werkbudget Bestuurscomm. Duurzaamheid	404					404
Werkbudget Bestuurscommissie RuMo	128					128
Werkbudget Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	519					519
Werkbudget Bestuurscommissie Economie en Toerisme	408					408
Werkbudget Regiodeal	9					9
Resultaat	0					0
Werkbudget Organisatie Op Orde	65		38			27
Totaal bestemmingsreserves	**5.897**	**197**	**120**	**0**	**156**	**5.818**
Gerealiseerde resultaat						
Totaal gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Eigen vermogen	**6.012**	**197**	**120**	**-**	**156**	**5.933**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2023	Vermoedelijke mutaties		Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
		Toevoeging	Onttrekking			
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	0	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Egalisatie frictiekosten Parkstad	90		7			83
Ringwegen	3.831	219			165	3.885
Städte Region Aachen / EGTS	8					8
Stortplaatsen	65					65
Werkbudget Algemeen Bestuur	13					13
Werkbudget Dagelijks Bestuur	281					281
Werkbudget Bestuurscomm. SES	20					20
Werkbudget GROS	15					15
Werkbudget Bestuurscomm. Duurzaamheid	404					404
Werkbudget Bestuurscommissie RuMo	128					128
Werkbudget Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	519					519
Werkbudget Bestuurscommissie Economie en Toerisme	408					408
Werkbudget Regiodeal	9					9
Resultaat	0					0
Werkbudget Organisatie Op Orde	27		27			0
Totaal bestemmingsreserves	**5.818**	**219**	**34**	**0**	**165**	**5.838**
Gerealiseerde resultaat						
Totaal gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Eigen vermogen	**5.933**	**219**	**34**	**-**	**165**	**5.953**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Vermoedelijke mutaties		Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
		Toevoeging	Onttrekking			
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	0	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Egalisatie frictiekosten Parkstad	83		7			76
Ringwegen	3.885	241			174	3.952
Städte Region Aachen / EGTS	8					8
Stortplaatsen	65					65
Werkbudget Algemeen Bestuur	13					13
Werkbudget Dagelijks Bestuur	281					281
Werkbudget Bestuurscomm. SES	20					20
Werkbudget GROS	15					15
Werkbudget Bestuurscomm. Duurzaamheid	404					404
Werkbudget Bestuurscommissie RuMo	128					128
Werkbudget Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	519					519
Werkbudget Bestuurscommissie Economie en Toerisme	408					408
Werkbudget Regiodeal	9					9
Resultaat	0					0
Werkbudget Organisatie Op Orde	0					0
Totaal bestemmingsreserves	**5.838**	**241**	**7**	**0**	**174**	**5.898**
Gerealiseerde resultaat						
Totaal gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Eigen vermogen	**5.953**	**241**	**7**	**-**	**174**	**6.013**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2025	Vermoedelijke mutaties		Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2026
		Toevoeging	Onttrekking			
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	0	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Egalisatie frictiekosten Parkstad	76		7			69
Ringwegen	3.952	266			186	4.033
Städte Region Aachen / EGTS	8					8
Stortplaatsen	65					65
Werkbudget Algemeen Bestuur	13					13
Werkbudget Dagelijks Bestuur	281					281
Werkbudget Bestuurscomm. SES	20					20
Werkbudget GROS	15					15
Werkbudget Bestuurscomm. Duurzaamheid	404					404
Werkbudget Bestuurscommissie RuMo	128					128
Werkbudget Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	519					519
Werkbudget Bestuurscommissie Economie en Toerisme	408					408
Werkbudget Regiodeal	9					9
Resultaat	0					0
Werkbudget Organisatie Op Orde	0					0
Totaal bestemmingsreserves	**5.898**	**266**	**7**	**0**	**186**	**5.972**
Gerealiseerde resultaat						
Totaal gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Eigen vermogen	**6.013**	**266**	**7**	**-**	**186**	**6.087**

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2026	Vermoedelijke mutaties		Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2027
		Toevoeging	Onttrekking			
Algemene reserve Parkstad	115	0	0	0	0	115
Totaal algemene reserves	**115**	**0**	**0**	**0**	**0**	**115**
Egalisatie frictiekosten Parkstad	69		7			62
Ringwegen	4.033	293			199	4.127
Städte Region Aachen / EGTS	8					8
Stortplaatsen	65					65
Werkbudget Algemeen Bestuur	13					13
Werkbudget Dagelijks Bestuur	281					281
Werkbudget Bestuurscomm. SES	20					20
Werkbudget GROS	15					15
Werkbudget Bestuurscomm. Duurzaamheid	404					404
Werkbudget Bestuurscommissie RuMo	128					128
Werkbudget Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering	519					519
Werkbudget Bestuurscommissie Economie en Toerisme	408					408
Werkbudget Regiodeal	9					9
Resultaat	0					0
Werkbudget Organisatie Op Orde	0					0
Totaal bestemmingsreserves	**5.972**	**293**	**7**	**0**	**199**	**6.059**
Gerealiseerde resultaat						
Totaal gerealiseerde resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Eigen vermogen	**6.087**	**293**	**7**	**-**	**199**	**6.174**

Bijlage 3 Lijst van Afkortingen

AB	*Algemeen Bestuur*
AG	*Arbeitsgemeinschaft*
BBV	*Besluit Begroting en Verantwoording*
BC	*Bestuurscommissie*
BDU	*Brede Doeluitkering*
BIHTS	*Building Integrated High Tech Systems*
BNG	*Bank Nederlandse Gemeenten*
BsGW	*Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen*
BTM	*Stichting Bedrijventerreinmanagement*
BTW	*Belasting Toegevoegde Waarde*
BV	*Besloten Vennootschap*
BZK	*Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*
DB	*Dagelijks Bestuur*
EFRO	*Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling*
EGTS	*Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking*
EU	*Europese unie*
EZ	*Ministerie van Economische Zaken*
FIDO	*Wet Financiering Decentrale Overheden*
GBRD	*Gemeenschappelijke Belasting- en Registratie Dienst*
GR	*Gemeenschappelijke regeling*
GROS	*Grensoverschrijdende samenwerking*
IBA	*Internationale Bau Ausstellung*
ICT	*Informatie en communicatie technologie*
KOA	*Kennis Onderwijs en Arbeidsmarkt*
LED	*Limburg Economic Development*
LIOF	*Limburgse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij*
MKB	*Midden- en kleinbedrijf*
NEIMED	*Nederlands Kennis Instituut Maatschappelijke Effecten Demografische Krimp*
PALET	*Parkstad Limburg Energie Transitie*
PIOFA	*Personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën en algemene zaken*
PROVADA	*Professionele Vastgoed Dagen*
RCE	*Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed*
ROCK	*Regions of Connected Knowledge*
ROW	*Regionaal Overlegplatform Wonen*
RvS	*Raad van State*
RVVP	*Regionaal Verkeer- en Vervoer Plan*
SES	*Sociaal Economische Structuurversterking*
SiSa	*Single information Single audit*
SPL	*Stadsregio Parkstad Limburg*
SVWZL	*Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg*
SVREZL	*Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg*
VNG	*Vereniging van Nederlandse Gemeenten*
WNT	*Wet Normering Topinkomens*